

ZARZĄDZENIE NR 421/22
BURMISTRZA PAJĘCZNA
z dnia 16 marca 2022 r.

w sprawie wprowadzenia "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Urzędu Miejskiego w Pajęcznie"

Na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz.559) oraz § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego budynku Urzędu Miejskiego w Pajęcznie”, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. Postanowienia Instrukcji stosuje się do pracowników Urzędu Miejskiego w Pajęcznie i innych użytkowników tego obiektu oraz osób przebywających na jego terenie.

§ 2. 1. Z postanowieniami instrukcji należy zapoznać pracowników.

2. Wykonanie obowiązku określonego w ust. 1, powierza się Kierownikom Referatów Urzędu Miejskiego w Pajęcznie.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Pajęczna

Piotr Mielczarek

„SAFETY” BHP i PPOŻ. Grzegorz Rogalewicz
ul. Polna 22A, 98-330 Makowiska
tel. 698634709, email.grzegorz9981@gmail.com, www.safetybhp.com.pl

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Lokalizacja, nazwa użytkownika:

Obiekt: Budynek Urzędu Miejskiego w Pajęcznie,
98-330 Pajęczno ul. Parkowa 8/12
działki nr ewid. 4689/4, 5187/5, 4489/3, 4475

Użytkownik: Urząd Miejski w Pajęcznie
ul. Parkowa 8/12
98-330 Pajęczno

Opracował:

*mgr inż. Grzegorz Rogalewicz
specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej*

Pajęczno, 31 styczeń 2022 r.

Spis treści	Strona.
Zarządzenie zatwierdzające	3
Karta aktualizacji	4
Postanowienia wstępne.	5
Terminologia.	7
I. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia.	11
II. Wyposażenie w urządzenia ppoż. oraz podręczny sprzęt gaśniczy Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnością konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń ppoż. i gaśnic.	18
III. Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia	26
3.1. Instrukcja postępowanie w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	26
3.2. Ustalenia porządkowe	28
3.3. Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia i drogi jego rozprzestrzeniania	30
3.4. Zasady zapobiegania w przypadku pożaru lub innego zagrożenia	31
3.5. Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych	32
IV. Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.	34
V. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktycznego sposoby ich sprawdzania.	38
VI. Sposoby zapoznania użytkowników (zarządcę) obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.	42
VII. Zadania i odpowiedzialność zarządzających obiektem w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	44
Uwagi i wnioski	45
Wykaz literatury	46
Załączniki	
Załącznik nr 1	47
Załącznik nr 2	48
Załącznik nr 3	50
Załącznik nr 4	52
Załącznik nr 5	53
Załącznik nr 6	54
Plan ewakuacyjne	58-62

ZARZĄDZENIE ZATWIERDZAJĄCĘ INSTRUKCJĘ DO STOSOWANIA

Niniejszą Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla **Budynku Urzędu Miejskiego w Pajęcznie ul. Parkowa 8/12, 98-330 Pajęczno dz. nr ewid. 4689/4, 5187/5, 4489/3, 4475**

zatwierdzam i polecam stosować:

.....
podpis

Pajęczno, dnia 2022 roku

AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla **Budynku Urzędu Miejskiego w Pajęcznie ul. Parkowa 8/12, 98-330 Pajęczno**

1. Dnia 20 r.

.....
podpis osoby aktualizującej

2. Dnia 20 r.

.....
podpis osoby aktualizującej

3. Dnia 20 r.

.....
podpis osoby aktualizującej

W związku ze znacznymi zmianami dotyczącymi warunków bezpieczeństwa pracy oraz radykalnych zmian konstrukcyjnych obiektu, polecam opracowanie nowej instrukcji w terminie do dnia

.....
podpis osoby wnioskującej
o zmianę instrukcji

.....
podpis

Niniejszą instrukcję należy aktualizować co najmniej **raz na dwa lata** lub częściej, jeśli wynika to ze zmian sposobu użytkowania budynku, zmian technologicznych, zmian układu zagospodarowania pomieszczeń i innych zmian wpływających na warunki ochrony przeciwpożarowej.

K A R T A
aktualizacji oraz zmian i uzupełnień

Lp.	Data	Zakres - treść zmian, poprawek i aktualizacji	Podpis

Postanowienia wstępne

Cel instrukcji

Celem opracowania jest ustalenie organizacji ochrony przeciwpożarowej w **Budynku Urzędu Miejskiego**, znajdującym się w msc. **98-330 Pajęczno przy ulicy Parkowej 8/12**. Ponadto zamiarem niniejszej dokumentacji jest określenie obowiązków dla wszystkich użytkowników obiektu przedmiotowych budynków, w tym pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej, jak również ustalenie zasad zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego w przedmiotowym obiekcie.

Niniejszą instrukcję opracowano w oparciu o:

- dokumentację projektową,
- informacje uzyskane od inwestora.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz.U. 2018 poz. 620) definiuje ochronę przeciwpożarową jako kompleks zadań mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zobowiązany jest:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację i naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi (w tym z instrukcją bezpieczeństwa),
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały w Rozporządzeniu MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719), Polskich Normach i innych przepisach szczegółowych. Stosowanie tych wymagań w praktyce, w sferze organizacyjnej i w obszarze technicznych środków zabezpieczeń, realizowane jest poprzez określenie zadań poszczególnym komórkom organizacyjnym podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w budynku, stosownie do ich kompetencji. Wykonywanie tych zadań powinno być kontrolowane przez upoważnionego pracownika.

Instrukcja w szczególności określa:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych w tym zagrożenia wybuchem,
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia:

- potencjalne źródła powstania i rozprzestrzenienia się pożaru;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidziane;
- 5) warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) załączniki i instrukcje dla terenu, budynku i pomieszczeń.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązuje wszystkich pracowników, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania zawartych w niej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na stanowisko służbowe i rodzaj wykonywanej pracy.

Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Wzór oświadczenia pracownika/żołnierza o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji zamieszczono w załącznikach do niniejszej instrukcji (**wzór nr 7**). Oświadczenie powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialne są wszystkie osoby zatrudnione w przedmiotowym obiekcie w zakresie zgodnym z zawartymi w instrukcji postanowieniami.

Ustalone w niniejszej instrukcji zadania i obowiązki wchodzi w zakres podstawowych obowiązków pracowników/żołnierzy w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej i stanowią integralną część zakresu czynności.

Niniejsza Instrukcja nie zwalnia ww. osób od konieczności zapoznania się i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, zarządzeniach wewnętrznych oraz zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.

Wprowadzona do użytku wewnętrznego Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego jest:

1. zbiorem wytycznych mających na celu ograniczenie do minimum możliwości powstania pożaru lub wystąpienia innego, miejscowego zagrożenia na terenie obiektu,
2. zbiorem zasad postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, zarówno dla pracowników, jak też osób przebywających na terenie obiektu,
3. materiałem szkoleniowym w przeciwpożarowym szkoleniu pracowników, podstawą do określania obowiązków pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Terminologia i definicje

W celu ułatwienia zrozumienia używanych dalej określeń, których znaczenie w rozumieniu przepisów znacznie odbiega od interpretacji potocznej, poniżej podano definicje najważniejszych pojęć stosowanych w instrukcji. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- **ochronie przeciwpożarowej** - rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem,
- **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne,
- **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- **zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia** - rozumie się przez to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **działaniach ratowniczych** - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **bezpieczeństwie pożarowym** - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych,
- **materiałach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonność do samozapalenia,
- **cieczy palnej** - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C,
- **kategorii zagrożenia ludzi** – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:
 - ZL I** – budynki użyteczności publicznej lub ich części, w których mogą przebywać ludzie nie będący ich stałymi użytkownikami w grupach powyżej 50 osób, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - ZL II** – budynki lub ich części przeznaczone dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - ZL III** – budynki użyteczności publicznej nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II, takie jak szkoły, budynki biurowe, hotele, otwarte przychodnie lekarskie, pomieszczenia usługowe itp.,
 - ZL IV** – budynki mieszkalne,
 - ZL V** – budynki zamieszkania zbiorowego nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- **strefie zagrożenia wybuchem** - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
- **terenie przyległym** - rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu

na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno - budowlanych,

- **technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- **stałych urządzeniach gaśniczych** - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
- **urządzeniach do usuwania dymów lub gazów pożarowych** - rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,
- **sprzęcie i urządzeniach ratowniczych** - rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,
- **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
- **pracach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu,
- **instalacji sygnalizacyjno-alarmowej** - rozumie się przez to instalację automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze,
- **strefie pożarowej** - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej powierzchni,
- **odpowiednich warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
- **zagrożeniu wybuchem** - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapalenia) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,
- **pomieszczeniu użytkowym** - rozumie się przez to pomieszczenie spełniające funkcje zgodne z przeznaczeniem budynku i nie będące pomieszczeniem gospodarczym lub technicznym,
- **pomieszczeniu technicznym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie, w którym znajdują się urządzenia służące do obsługi budynku,
- **pomieszczeniu gospodarczym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie służące do przechowywania materiałów i sprzętu związanego

z obsługą budynku, przedmiotów i produktów żywnościowych użytkowników budynku, opału, a także odpadków stałych,

- **piwnicy** - należy przez to rozumieć kondygnację podziemną lub najniższą nadziemną bądź ich część, w których poziom podłogi co najmniej z jednej strony budynku znajduje się poniżej poziomu terenu,
- **suterenie** - rozumie się przez to część budynku zawierającą pomieszczenia użytkowe, w których poziom podłogi w części lub całości znajduje się poniżej terenu, lecz przynajmniej od strony jednej ściany z oknami poziom podłogi znajduje się na głębokości nie większej niż 0,9 m w stosunku do przylegającego terenu,
- **liczbie kondygnacji** - rozumie się przez to liczbę kondygnacji budynku, z wyjątkiem piwnic, suterenu, antresoli oraz poddaszy nieużytkowych.

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- 1) pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- 2) pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.

Nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczeń, w których:

- 1) łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy, bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
- 2) mają miejsce procesy technologiczne nie pozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy,

Podział budynków z uwagi na wysokość:

- 1) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Przestrzenie zagrożone wybuchem klasyfikuje się na strefy wg częstotliwości i czasu występowania gazowej atmosfery wybuchowej:

- strefa 0** – miejsce w którym atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły, z powietrzem występuje stale lub przez długie okresy lub często (w poprzedniej klasyfikacji strefa Z 0).
- strefa 1** – miejsce w którym atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły, z powietrzem może czasami wystąpić w trakcie normalnego działania (w poprzedniej klasyfikacji strefa Z 1).
- strefa 2** – miejsce w którym atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły, z powietrzem nie występuje w

- trakcie normalnego działania, a w przypadku wystąpienia trawa krótko (w poprzedniej klasyfikacji strefa Z 2).
- strefa 20** – miejsce, w którym atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu występuje stale lub przez długie okresy czasu lub często (w poprzedniej klasyfikacji strefa Z 10).
- strefa 21** – miejsce, w którym atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu może czasami wystąpić w trakcie normalnego działania (w poprzedniej klasyfikacji strefa Z 11).
- strefa 22** – miejsce, w którym atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu nie występuje w trakcie normalnego działania, a w przypadku wystąpienia trwa krótko (w poprzedniej klasyfikacji strefa Z 11).

I. Charakterystyka obiektu. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia.**1.0. Dane ewidencyjne:**Inwestor:

Urząd Miejski w Pajęcznie 98-330 Pajęczno, ul. Parkowa 8/12

Obiekt:

Budynek Urzędu Miejskiego w Pajęcznie,

Adres:

ul. Parkowa 8/12, 98-330 Pajęczno dz. nr ewid. 4689/4, 5187/5, 4489/3, 4475

1.1. informacje o powierzchni, wysokości i liczbie kondygnacji w tym ogólne informacje o budynku

Tab.1 Zestawienie parametrów technicznych budynku

Parametry Charakterystyka	Dane opisowe
Powierzchnia zabudowy	615,77 m²
Powierzchnia użytkowa	1591,33 m² w tym piwnica; 388,22 m ² parter: 394,52 m ² I piętro: 474, 07m ² II piętro: 334,52 m ²
Kubatura	7398,00 m³
Klasyfikacja obiektu ze względu na sposób Użytkowania	Budynek użyteczności publicznej - urząd administracji samorządowej (ZL)
Ogólna charakterystyka obiektu	Budynek na rzucie prostokąta z szybem windowym. Budynek posiada 3 kondygnacje nadziemne oraz podpiwniczenie. Został wykonany w technologii tradycyjnej murowanej z elementami betonowymi i żelbetowymi. Ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane. Stropy prefabrykowane, żelbetowe kanałowe. Dach w konstrukcji drewnianej pokryty blachą. Klatki schodowe żelbetowe. Obiekt jest w zabudowie pierzejowej ul. Parkowej. Dostęp na teren zapewniony od północy z ul. Wiśniowej i od południa z ul. Parkowej.
Funkcja pomieszczeń	Budynek przeznaczony ze względu na swoją funkcję jako budynek użyteczności publicznej przeznaczony na obsługę Miasta i Gminy Pajeczno oraz mieszkańców. W budynku może przebywać zatrudnionych pracowników do 60 osób w systemie jednozmianowym plus sala konferencyjna i restauracja zzasowo około 90 osób. Wejście główne do budynku od strony południowej z ulicy Parkowej. W piwnicy zlokalizowane jest archiwum oraz sala posiedzeń. Dodatkowo w piwnicy funkcjonuje restauracja. W poziomie parteru/piętra i poddasza zlokalizowano pomieszczenia biurowe , magazynowe, węzła informatycznego, sanitarne i komunikację. Komunikacja między kondygnacjami za pomocą wewnętrznych klatek schodowych oraz windy.
Konstrukcja (Ściany, strop, dach)	Budynek został wykonany w technologii tradycyjnej murowanej z elementami betonowymi i żelbetowymi. Ściany fundamentowe - z bloczka betonowego i cegły pełnej. Ściany fundamentowe szybu dźwigowego murowane lub

	żelbetowe. Ściany zewnętrzne - murowane z bloczka siporex z warstwą pustki powietrznej i cegły kratówki. Izolacja termiczna ścian zewnętrznych płytami ze styropianu w systemie NRO. Ściany i pasy oddzielenia ppoż. przy budynkach przyległych ocieplone wełną mineralną. Elewacje budynku wykonane warstwą tynku cienkowarstwowego. Ściana północna szybu windowego żelbetowa izolowana termicznie płytami styropianowymi wykończona tynkiem mineralnym metodą lekką moką /NRO/ Ściany boczne szybu dźwigowego - samonośna fasada aluminiowo szklana. Ściany działowe - murowane z cegły dziurawki lub z pustaków ceramicznych na zaprawie cementowo- wapiennej. Stropy - żelbetowe, prefabrykowane płyty kanałowe oparte na ściankach zewnętrznych i ścianie nośnej wewnętrznej. Strop nad szybem dźwigowym żelbetowy. Dach - w konstrukcji drewnianej płatwiowo- krokwiowej pokryty blachą na podkładzie z papy termozgrzewalnej oraz płyt OSB. Izolacja termiczna poddasza z wełny mineralnej. Konstrukcja dachu nad szybem dźwigowym - stropodach pokryty papą termozgrzewalną. Klatki schodowe - żelbetowe.
--	---

1.1.1. Parametry pożarowe występujących substancji i materiałów.

W budynku występują materiały palne typowe dla budynku usługowego - biurowego w ilościach nie przekraczających 500 MJ/m² gęstości obciążenia ogniowego, są to: tkaniny, płyty drewnopochodne, papier, itp. których temperatura zapalenia waha się od 200 °C do 300 °C. Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, nie projektuje się zastosowania materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych. W budynku nie występują materiały palne będące materiałami pożarowo –niebezpiecznymi (4)

1.2. Warunki Ochrony przeciwpożarowej budynku usługowego

1.2.1. Grupa wysokości budynku

Kwalifikacja ze względu na wysokość (11,83m) do stropu nad najwyższą kondygnacją wraz z izolacją cieplną, według określeń wymagań technicznych i użytkowych kwalifikuje się go do grupy budynków niskich (N), zgodnie z § 8 [5]

1.2.2. Klasyfikacja budynku ze względu na bezpieczeństwo pożarowe

Zgodnie z przeznaczeniem budynek zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III. Rozkład liczby osób:

- ◆ piwnica: do 50 osób w sali posiedzeń czasowo na sesji rady miasta i gminy, do 50 osób w restauracji i w kuchni, ok. 3 osoby w pom. biurowych, 1 osoba czasowo w archiwum, razem w piwnicy ok. 104 osób,
- ◆ parter: 20 osób w pomieszczeniach biurowych po 1-2 pracowników w pokoju biurowym.
- ◆ 1 piętro: 20 osób w pomieszczeniach biurowych po 1-2 pracowników w pokoju biurowym.
- ◆ II piętro: 16 osób w pomieszczeniach biurowych po 1-2 pracowników w pokoju biurowym.
- ◆ Maksymalnie razem w budynku może przebywać około 160 osób.
- ◆ W budynku nie występują pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób.

1.2.3. Gęstość obciążenia ogniowego pomieszczeń

Budynek w całości zalicza się do kategorii ZL z gęstością obciążenia ogniowego poniżej 500 MJ/m². Pomieszczenia gospodarcze, porządkowe, techniczne, pomocnicze Qd do 500 MJ/m² powiązane są funkcjonalnie z obiektem zgodnie z § 209.1 [4].

1.2.4. Strefy zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

W budynku nie przewiduje się występowania stref zagrożonych wybuchem określonych w PN-EN 1127-1:2011 – „Atmosfery wybuchowe. Zapobieganie wybuchowi i ochrona przed wybuchem. Pojęcia podstawowe i metodologia”.

1.2.5. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

Dla budynku o trzech kondygnacjach nadziemnych z podpiwniczeniem ze strefą ZL III o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m² i wysokości razem z kondygnacją podziemną 13,0m wymagana jest klasa „B” odporności pożarowej z elementami nierozprzestrzeniającymi ognia (NRO) § 212. 2 [4].

Tabela.2

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	Główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	Strop	Ściana zewn.	Ściana wewn.	Przekrycie dachu
"B"	R 120	R 30	REI 60	EI 60 (o ↔ i)	(EI 30	(RE 30

Uwaga:

Na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.

Stosowanie do wykończenia wewnątrz w strefach ZLIII materiałów i wyrobów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksycznie lub intensywnie dymiące, jest zabronione.

W pomieszczeniach magazynowych oraz w pomieszczeniach z podłogami podniesionymi stosowanie wykładzin podłogowych łatwo zapalnych jest zabronione.

Okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia.

1.2.6. Wymagania dla ściany oddzielenia przeciwpożarowego

W budynku zastosowano ścianę oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej REI 120 z ociepleniem z wełny mineralnej od strony budynków sąsiednich w granicy działki.

Wymagana klasa odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowych oraz zamknięć dla klasy „B” odporności pożarowej jest:

- ◆ dla ścian i stropów REI 60,
- ◆ drzwi przeciwpożarowe EI 30.

Wymaganą klasą odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego oraz zamknięć znajdujących się w nich otworów dla klasy „B” pożarowej budynku jest:

- ◆ dla ścian - REI 60,
- ◆ drzwi przeciwpożarowe – EI 30.

Ścianę oddzielenia przeciwpożarowego należy wysunąć na co najmniej 0,3 m poza lico ściany zewnętrznej budynku lub na całej wysokości ściany zewnętrznej zastosować

pionowy pas z materiału niepalnego o szerokości co najmniej 2 m i klasie odporności ogniowej EI 60.

W budynku, w dachu którego znajdują się świetliki lub klapy dymowe, ściany oddzielenia przeciwpożarowego usytuowane od nich w odległości mniejszej niż 5 m, należy wyprowadzać ponad górną ich krawędź na wysokość co najmniej 0,3 m, przy czym wymaganie to nie dotyczy świetlików nieotwieranych o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30.

Przepusty instalacyjne w elementach oddzielenia przeciwpożarowych powinny mieć klasę odporności (EI) wymaganą dla tych elementów.

Kotłownie oraz stropy piwnicy wydzielono pożarowo elementami w klasie odporności ogniowej:

- ◆ ścianami wewnętrznymi – EI 60,
- ◆ stropem —REI 60,
- ◆ drzwiami – EI 30.

1.2.7. Strefy pożarowe, strefy dymowe

Budynek stanowi jedną strefę pożarową ZL III o powierzchni 1813,79 m², z wydzieloną pożarowo kotłownią gazową na parterze Piwnica nie wydzielona pożarowo. Dopuszczalna powierzchnia stref pożarowych dla budynku wielokondygnacyjnego niskiego zaliczonego do ZL III zagrożenia ludzi wynosi 8000m² – **warunek zachowany** § 227.1[4].

Piwnice w przedmiotowym budynku powinny być oddzielone od pozostałej części **budynku**, stropami i ścianami o klasie odporności ogniowej co najmniej R E I 60 i zamknięte drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30 - **niezgodności z § 250.1 (4)**

1.2.8.Odległość od obiektów sąsiadujących:

Budynek usytuowany jest w zwartej zabudowie, w pierzei ulicy Parkowej :

- ◆ strona północna – w odległości 12,0 m znajduje się budynek użyteczności publicznej
- ◆ Od północnego- wschodu znajdują się budynki mieszkalne w odległości ok. 20 m
- ◆ Od północnego- zachodu znajdują się cztery budynki gospodarcze parterowe z materiałów rozprzestrzeniających Trzy dalsze budynki gospodarcze są oddalone o ponad 10 m
- ◆ strona wschodnia – przylega ścianą do budynku trzykondygnacyjnego mieszkalnego jednorodzinnego.
- ◆ strona południowa – ulica Parkowa
- ◆ strona zachodnia – budynek przylega do budynku parterowego handlowego ściany budynku przyległego od zachodu są NRO . Przekrycie dachu budynku przyległego od zachodu przyjmuje się jako rozprzestrzeniające

Przedmiotowy Budynek spełnia wymagania w zakresie wymaganych odległości zgodnie z § 271 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.).

1.2.9. Warunki techniczne ewakuacji.

Klatka schodowa KS 1.

Klatka schodowa nie jest oddzielona pożarowo. Nie posiada urządzeń oddymiających. Szerokość biegów klatki schodowej do kondygnacji podziemnej min. 0,8 m, szerokość spoczników do kondygnacji podziemnej min. 0,8 m, wysokość stopni do kondygnacji podziemnej do 20 cm. Szerokość biegów na kondygnacjach nadziemnych: od 1,06m do 1,17 m przy wymaganych min. 1,2 m – **niezgodności z § 68.1 (4)**

Klatka schodowa KS 2.

Klatka schodowa nie jest oddzielona pożarowo. Nie posiada urządzeń oddymiających. Szerokość biegów klatki schodowej do kondygnacji podziemnej min. 0,8 m, szerokość spocznika na kondygnacji podziemnej min. 0,8m, za drzwiami do piwnicy na parterze nie występuje spocznik, wysokość stopni do kondygnacji podziemnej do 20 cm. Szerokość biegów na kondygnacjach nadziemnych: od 1,08 do 1,28 m, szerokość spoczników na kondygnacjach nadziemnych od 1,21 do 2,01 m, wysokość stopni na kondygnacjach nadziemnych do 17,5 cm. Szerokość stopni od 29 do 32 cm - **niezgodności z § 68.1 (4)**

Klatka schodowa KS3.

Klatka schodowa nie jest oddzielona pożarowo. Nie posiada urządzeń oddymiających. Klatka posiada stopnie zabiegowe o szerokości 0,14 m w odległości 0,4 m od słupa wewnętrznego.

Długość przejścia ewakuacyjnego nie przekracza 40 m. Przejście nie prowadzi przez więcej niż przez 3 pomieszczenia.

Dojście ewakuacyjne dla jednego kierunku z I i II pietra oraz z piwnicy na zewnątrz budynku wynosi ponad 30 m i ponad 20 m po drodze poziomej - **niezgodności z § 256.3 (4)**

Drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej KS1 mają szerokość 1,2 m (drzwi dwuskrzydłowe, jedno skrzydło min. 0,9 m), drzwi są otwierane w kierunku zewnętrznym. Drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej KS2 na zewnątrz mają szerokość 0,9 m, drzwi są otwierane w kierunku zewnętrznym. Drzwi na zewnątrz z przedsionka i restauracji w piwnicy mają szerokość **0,88 m**, drzwi są otwierane w kierunku zewnętrznym. Przez hol na parterze z funkcją recepcji i poczekalni będzie się odbywała ewakuacja z korytarza oraz może odbywać się ewakuacja klatką KS2

1.2.10. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

Instalacje użytkowe powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi w ich zakresie przepisami. Ponadto, izolacje cieplne i akustyczne zastosowane w instalacjach (wodociągowej, kanalizacyjnej, ogrzewczej, wentylacyjnej) powinny być wykonane w sposób zapewniający nierozprzestrzenianie ognia. Przepusty instalacyjne należy zabezpieczyć w klasie odporności ogniowej REI 60 (strop piwnicy) oraz EI 60 (ściany wydzielające kotłownię gazową) należy zapewnić przepusty instalacyjne w klasie odporności ogniowej EI 60 (dla średnic przejścia powyżej 40 mm).

Pomieszczenia kotłowni wyposażono w system wykrywania gazu połączony z sygnalizatorem akustycznym działającym w przypadku przekroczenia stężenia gazu odpowiadającego 10 % dolnej granicy wybuchowości oraz zaworem automatycznie odcinającym dopływ gazu.

Instalacje użytkowe występujące w budynku

- ◆ Elektryczną 220V i 380V.
- ◆ Wodociągowa i CO
- ◆ Kanalizacyjna,
- ◆ Grzewczą,
- ◆ Wentylacyjną,

1.2.11. Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie:

- a) **instalacja odgromowa wg.** Normy PN-EN 62305-1: 2011 – „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Zasady ogólne”.
- b) **wyposażenie w gaśnice i inny sprzęt gaśniczy lub ratowniczy:**
Budynek wyposażony jest w gaśnice proszkowe GP4xABC, pomieszczenie kotłowni 1 szt. gaśnica GP 6xABC .
Gaśnice są tak rozmieszczone, że odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie przekracza 30 m.
Do sprzętu zapewniony jest dostęp o szerokości co najmniej 1m.

c) Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu:

W obiektach o kubaturze powyżej 1000 m³ powinien być zainstalowany i odpowiednio oznakowany przeciwpowozarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru – **przeciwpowozarowy wyłącznik prądu – usytuowany na zewnątrz budynku przy wejściu głównym.**

Wyłącznik powozarowy prądu dla budynku stanowić będzie przycisk koloru czerwonego w obudowie z przeszkleniem i zabudowanymi stykami: 1x NO i 1xNC.

d) oświetlenie ewakuacyjne – zainstalowane na drogach ewakuacyjnych. W czasie

zaniku zasilania czas działania oświetlenia ewakuacyjnego powinien wynosić

1 godzinę.

e) instalacja służąca do usuwania dymu lub zapobiegania zadymieniu:

wymagana – brak

g) instalacja hydrantowa: wymagane hydranty wewnętrzne DN 25 z węzami półsztywnymi. Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy powinna wynosić 1 dm³/s. Ciśnienie na zaworze odcinającym hydrantu wewnętrznego powinno zapewniać wydajność 1 dm³/s, z uwzględnieniem zastosowanej średnicy dyszy prądownicy i być nie mniejsze niż 0,2 MPa. Zasilanie hydrantów wewnętrznych musi być zapewnione co najmniej przez 1 godzinę. W przypadku połączenia instalacji wody bytowej z hydrantami należy zapewnić automatyczne odłączenie wody bytowej w przypadku uszkodzenia urządzenia sanitarnego, zastosować zawór pierwszeństwa. Przewody instalacji hydrantowej powinny być stalowe lub obudowane do EI 60. W obiekcie zastosowano jeden hydrant DN 25 (II piętro). Pozostałe 5 szt. hydranty wewnętrzne DN 52: **nie spełniają wymagań § 19.1. (3)**

1.2.12. Przygotowanie obiektów budowlanych i terenu do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, a w szczególności: drogi powozarowe, zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia powozaru oraz o sprzęcie służącym do tych działań**a) Drogi powozarowe.**

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia MSWiA ws. przeciwpowozarowego zaopatrzenia w

wodę oraz dróg powozarowych jest wymagana droga powozarowa. Droga powozarową zapewnia ulica Parkowa. Główne wejście do budynku połączone z drogą powozarową utwardzonym dojściem o szerokości min. 1,5 m i długości ok. 13,0 m. Dodatkowy podjazd pod budynek możliwy jest z ulicy Wiśniowej.

b) Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia powozaru.

Źródłem zaopatrzenia w wodę jest zewnętrzna miejska sieć wodociągowa DN 150. Wymaga ilość do zewnętrznego gaszenia powozaru wynosi 20l/s i jest realizowana z hydrantów podziemnych DN 80. Najbliższy hydrant zewnętrzny usytuowany jest w pasie drogowym ulicy Kościuszki w odległości około 70m od ściany zewnętrznej obiektu objętego opracowaniem.

Drugi hydrant podziemny DN80 jest w kierunku zachodnim przy skrzyżowaniu

ul. Parkowej i Małej w odległości ok. 105 m.. Szczegółowa lokalizacja hydrantów jest przedstawiona na szkicu sytuacyjnym.

I.3. Inne ważne informacje.

Dla przedmiotowego budynku w sierpniu 2019 r. została sporządzona ekspertyza techniczna stanu ochrony przeciwpożarowej. W której szczegółowo wskazano wszystkie nieprawidłowości występujące w budynku.

II. Wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe oraz podręczny sprzęt gaśniczy Sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Lp	Rodzaj instalacji	Badanie (zakres)	Częstotliwość	Kto przeprowadza
1	2	3	4	5
1.	hydranty zewnętrzne	sprawność techniczna (m.in. ciśnienie, wydajność, oznakowanie, dostęp)	co najmniej raz w roku,	konserwator sprzętu przeciwpożarowego
2.	gaśnice	kontrola sprawności technicznej, ciśnienia, rozmieszczenia, oznakowania	co najmniej raz w roku (lub częściej – wg zaleceń producenta)	konserwator sprzętu przeciwpożarowego
3.	Wyłącznik przeciwpożarowy (ROP)	Kontrola poprawności zadziałania	co najmniej raz w roku	uprawniona osoba
4.	instalacje oświetlenia awaryjnego	sprawność techniczna (czas zadziałania, natężenie oświetlenia, czas świecenia lamp), bieżąca konserwacja	co najmniej raz w roku (lub częściej – wg zaleceń producenta)	serwis techniczny, wskazane jest przeszkolenie przez producenta
5.	urządzenia oddymiające	sprawność techniczna (sterowanie, zasilanie), bieżąca konserwacja	co najmniej raz w roku (lub częściej – wg zaleceń producenta)	serwis techniczny, wskazane jest przeszkolenie przez producenta
6.	hydranty wewnętrzne	sprawność techniczna i funkcjonalna (m.in. ciśnienie i wydajność, oznakowanie, dostęp, szczelność węży	co najmniej raz w roku, szczelność węży – raz na 5 lat	konserwator sprzętu przeciwpożarowego
7.	Drzwi przeciwpożarowe z samozamykaczami	sprawność techniczna (sterowanie, zasilanie), bieżąca konserwacja	co najmniej raz w roku (lub częściej – wg zaleceń producenta)	serwis techniczny, uprawniona osoba

2.1. Wyposażenie obiektu w urządzenia przeciwpożarowe oraz podręczny sprzęt gaśniczy.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej i rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów zakład należy wyposażyć w gaśnice przenośne, spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczących gaśnic.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczegółowych:

- ⇒ na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym i zakwalifikowanym do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V oraz produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²; oraz zawierającej pomieszczenia zagrożone wybuchem.
- ⇒ na każde 300m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej powyżej, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV

Zalecane dla przedmiotowego obiektu są gaśnice proszkowe. Miejsce rozmieszczenia gaśnic oznakowano znakami ppoż. zgodnie z PN.

Zasady rozmieszczania podręcznego sprzętu gaśniczego.

1. Sprzęt pożarniczy powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
2. W obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne na to pozwalają,
3. Oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z PN-92/N-01256/01. Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
4. Do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m,
5. Sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
6. Odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.

II.1.1. Budynek został wyposażony w niżej wymienione instalacje, urządzenia oraz sprzęt przeciwpożarowy:

➤ Przeciwpożarowy Wyłącznik Prądu:

Przeciwpożarowe wyłączniki prądu będą usytuowane na zewnątrz budynku dla każdej ze stref pożarowych natomiast miejsce ROP-ów na drogach ewakuacyjnych (*lokalizacja opisana w rozdziale 1.3.12 jak również miejsce rozmieszczenia wyłączników zaznaczone na planach ewakuacyjnych*).

Miejsca lokalizacji wyłączników ppoż. prądu oznakowano znakami:

Wyłącznik główny przeciwpożarowy prądu PN – 97/N-01256/04

UWAGA!!!

Zgodnie z przepisami prawa w przypadku pożaru wyłącznik ppoż. prądu ma za zadanie odciąć dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

➤ Podręczny sprzęt gaśniczy:

Budynek wyposażono w gaśnice przenośne proszkowe zgodne z PN – EN3. Do gaśnic zapewniono swobodne dojście o szerokości 1m. Długość dojścia do sprzętu nie przekracza 30 m. Gaśnice znajdują się na ciągach komunikacyjnych oraz w pomieszczeniach technicznych. Miejsca lokalizacji sprzętu ppoż. i gaśnic oznakowano znakami wg. PN – EN ISO 7010:2011

„Gaśnica”

Tabela nr 4 wyposażenia w sprzęt gaśniczy:

Lp.	Miejsce lokalizacji	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu
1.	Piwnica - archiwum	GP – 4x ABC	1 szt.
		GP – 6x ABC	1 szt.
	Piwnica – sala narad (holl)	GP - 4x ABC	1 szt.

2.	Parter Parter od dziedzińca	GP – 4x ABC GP – 4x ABC	2 szt. 1 szt.
3.	I piętro	GP – 6x ABC GP – 2x ABC	2 szt. 1 szt.
4.	II piętro	GP – 6x ABC	2 szt.
5.	Kotłownia	GP – 6x ABC	1 szt.

2.2. Szczegółowe czynności konserwacyjne - stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

2.2.1. Podręczny sprzęt gaśniczy.

Definicje.

Autoryzacja – jest to zezwolenie producenta na odtwarzanie wzorca, który uzyskał certyfikat w CNBOP, a odtwarzanie jego sprawności może być wykonywane tylko przy użyciu części zamiennych wyprodukowanych przez posiadacza certyfikatu.

Autoryzowany zakład serwisowy (A.Z.S.) – zakład, który uzyskał autoryzację na wykonywanie czynności serwisowych podręcznego sprzętu gaśniczego produkowanego przez autoryzujących ten zakład producentów. Zakład winien posiadać bazę techniczne wyposażoną w wymagany sprzęt techniczny niezbędny do serwisu gaśnic oraz przeszkolony personel.

Postępowanie autoryzacyjne – zespół czynności organizacyjno – technicznych, których celem jest przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wydania przez producentów decyzji o przyznaniu lub nie przyznaniu autoryzacji.

Zespół autoryzacyjny – zespół składający się z przedstawicieli producentów, którego zadaniem jest nadzór nad postępowaniem autoryzacyjnym. Do zadań zespołu należy również przeprowadzanie kontroli A.Z.S.

Przegląd – okresowe (zgodne z instrukcją producentów) sprawdzenie stanu technicznego gaśnic i agregatów gaśniczych, mające na celu stwierdzenie ich sprawności technicznej zapewniającej właściwe działanie w chwili użycia. Czynności te kończy informacja zamieszczona na gaśnicy lub agregacie gaśniczym (kontrolka).

Konserwacja – czynności, jakie musi podjąć konserwator, by przywrócić sprawność techniczną gaśnicy lub agregatu gaśniczego bez konieczności przeprowadzania naprawy. W ramach konserwacji dokonuje się n.p. wymiany podzespołów bez naruszania plomb w gaśnicy lub agregacie gaśniczym. Konserwacja jest integralną częścią przeglądu.

Naprawa – zespół czynności warsztatowych, których celem jest przywrócenie funkcji użytkowej jednostce podręcznego sprzętu gaśniczego.

W ramach naprawy dokonuje się:

- demontaż gaśnicy lub agregatu gaśniczego
- wymiana środka gaśniczego
- montaż gaśnicy lub agregatu gaśniczego
- czyszczenie, malowanie, badania wytrzymałościowe zbiornika
- znakowanie gaśnicy lub agregatu gaśniczego (etykiety, kontrolki, plomby).

Naprawę wykonuje się, gdy:

- czynności konserwacyjne nie gwarantują przywrócenia sprawności technicznej gaśnicy lub agregatu gaśniczego (n.p. uszkodzenia mechaniczne)
- gaśnica lub agregat gaśniczy zostały użyte

- cechy identyfikujące stan techniczny gaśnicy lub agregatu gaśniczego (n.p. plomby, kontrolki) zostały usunięte lub zniszczone
- minął termin gwarantowanej sprawności technicznej gaśnicy lub agregatu gaśniczego (n.p. termin przydatności środka gaśniczego, termin legalizacji zbiornika).

Nie wolno wykonywać naprawy gaśnicy lub agregatu gaśniczego polegającej na:

- spawaniu elementów (n.p. wieszaki, uchwyty, łątanie dziur)
- prostowaniu trwałych odkształceń
- wymianie elementów lub podzespołów na nieoryginalne.

2.2.2. Terminy.

Przegląd

Pierwszy przegląd gaśnic i agregatów gaśniczych przeprowadza się **przed upływem 12 miesięcy** od daty produkcji.

Konserwacja

Przeprowadza się w przypadku występowania takiej potrzeby – **nie określa się terminów.**

Naprawa

Przeprowadza się w przypadku występowania takiej potrzeby – **nie określa się terminów.**

Uwaga:

W uzasadnionych przypadkach, które mogą mieć wpływ na pogorszenie stanu technicznego, technicznego tym samym skuteczności gaśniczej, terminy przeglądów podręcznego sprzętu gaśniczego mogą ulec skróceniu. Decyzję w tym zakresie podejmuje administrator obiektu wydając stosowną instrukcję określającą terminy przeglądy i naprawy.

Taka sytuacja może mieć miejsce między innymi w:

- przemyśle chemicznym
- gospodarce morskiej
- górnictwie
- niekorzystnych warunkach klimatycznych
- obiektach o szczególnym zagrożeniu pożarowym.

2.2.3. Kontrola rutynowa prowadzona przez osoby odpowiedzialne.

Odpowiedzialna osoba lub jej reprezentant powinna prowadzić regularną kontrolę wszystkich gaśnic i agregatów gaśniczych w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia oraz ryzyka (zagrożenia) pożarowego w celu upewnienia się, że gaśnice i agregaty gaśnicze:

- są na swoim miejscu,
- są nie zastawione, widoczne, mają czytelne oznakowanie i instrukcję,
- nie mają widocznych uszkodzeń, korozji lub wycieków.

Osoba odpowiedzialna powinna podjąć niezwłoczne działania w celu usunięcia zauważonych nieprawidłowości.

2.3.2. Przeglądy i konserwacja hydrantów zewnętrznych

Wewnętrzna instalacja hydrantowa. Kontrola rutynowa.

Odpowiedzialna osoba lub jej reprezentant powinna prowadzić regularną kontrolę wszystkich zaworów hydrantowych i hydrantów w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia oraz ryzyka (zagrożenia) pożarowego w celu upewnienia się, że hydranty i wyposażenie:

- są na swoim miejscu,
- są nie zastawione, widoczne, mają czytelne oznakowanie i instrukcję,
- nie mają widocznych uszkodzeń, korozji lub wycieków.

Osoba odpowiedzialna powinna podjąć niezwłoczne działania w celu usunięcia zauważonych kontrolę nieprawidłowości.

W celu dostosowania się do wymagań producenta hydrantów lub instalacji, osoba przeprowadzająca powinna sporządzić plan ukazujący dokładną lokalizację i dane techniczne instalacji.

Przeglądy i konserwacja

2.4.1. Roczne przeglądy i konserwacje

Przeglądy i naprawy powinny być przeprowadzane przez osoby uprawnione.

Hydrant powinien być zamknięty (zakręcony) i pod ciśnieniem. Należy sprawdzić czy:

- a) urządzenia są nie zastawione, nie uszkodzone, elementy nie są skorodowane, nie ma przecieków
- b) instrukcja obsługi jest czysta i czytelna
- c) miejsce umieszczenia jest oznakowane
- d) mocowania do ściany są odpowiednie, nie są obruszone i trzymają pewnie
- e) wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika wypływu oraz miernika ciśnienia)
- f) miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym
- g) wąż na całej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze.
- h) zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowe i właściwie zaciśnięte
- i) bęben węża obraca się lekko w obu kierunkach
- j) dla bębnow z wahliwym zamocowaniem sprawdzić czy oś (zamocowanie) obraca się łatwo i czy bęben obraca się o 180°
- k) przy bębnach ręcznych sprawdzić czy zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo
- l) przy bębnach automatycznych sprawdzić pracę zaworu automatycznego oraz sprawdzić właściwą pracę serwisowego zaworu odcinającego
- m) sprawdzić stan przewodów zasilających w wodę (rurociągów), szczególną uwagę zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia
- n) jeżeli jest skrzynka hydrantowa (obudowa) sprawdzić, czy nie jest uszkodzona i czy drzwiczki łatwo się zamykają
- o) sprawdzić, czy prądownica jest właściwego typu i czy prawidłowo pracuje
- p) sprawdzić pracę prowadnic węża, upewnić się, że są właściwie i pewnie zamocowane
- q) pozostawić hydranty i instalację w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy zawór hydrantowy lub hydrant powinien być oznakowany "NIECZYNNY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika/właściciela.

2.4.2. Okresowe przeglądy i konserwacje instalacji

Co 5 lat wszystkie węże, a hydranty, co rok powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji zgodnie z EN 671-1 i EN 671-2.

2.4.3. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych prac konserwacyjnych hydranty i instalacja powinny być przez kompetentne osoby oznakowane "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać zapisy o wszystkich przeglądach instalacji. Książka kontroli powinna zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów
- zapis wyników testów

- wykaz i data zainstalowania części zamiennych
- data (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów
- wykaz wszystkich hydrantów i zaworów hydrantowych

2.4.4. Zabezpieczenie przeciwpożarowe w czasie kontroli i konserwacji

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

- zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, tylko określona liczba (ograniczona część) zaworów (hydrantów) powinna podlegać równocześnie remontowi na danej powierzchni
- należy zapewnić dodatkowe (zastępcze) przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas remontu oraz na okres braku zasilania w wodę.

2.4.5. Usuwanie usterek

Do naprawy instalacji można używać tylko części zamienne (np. węże, prądownice, zawory) posiadające stosowne aprobaty i dopuszczenia pochodzące od dostawcy urządzenia.

Uwaga: Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w jak najkrótszym czasie, tak by instalacja gaśnicza jak najszybciej była we właściwym stanie.

2.4.6. Etykiety kontroli i konserwacji

Konserwacja i przegląd powinny być zapisane na wywieszce (naklejce), która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Na wywieszce (naklejce) należy umieścić:

- słowo "SPRAWDZONE" nazwę i adres dostawcy urządzenia (patrz definicje)
- jednoznaczna identyfikacja osoby kompetentnej (konserwatora)
- datę (miesiąc i rok) ważności przeglądu.

2.5. Przeglądy i konserwacja hydrantów zewnętrznych

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24.07.2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz.1030) postanawia:

§ 10 ust. 6

Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego przeciwpożarowego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, w zależności od jego średnicy nominalnej (DN), powinna wynosić, co najmniej:

1. dla hydrantu nadziemnego DN80 – 10 dcm³ /s
2. dla hydrantu podziemnego DN80 – 10 dcm³ /s

ust. 7

Hydranty zewnętrzne przeciwpożarowe powinny być co najmniej raz w roku poddawane przeglądom i konserwacji przez właściciela sieci wodociągowej przeciwpożarowej.

2.5.1. Zakres wykonywanych czynności w ramach badania:

- Sprawdzenie stanu technicznego hydrantu zewnętrznego,
- Sprawdzenie otwarcia zasuw,
- Dokonanie pomiaru wydajności nominalnej i ciśnienia na zaworze hydrantu zewnętrznego przepływomierzem certyfikowanym.
- Dokumentowanie badania.

Każde badanie hydrantu zewnętrznego dokumentowane jest protokołem z wynikami testów, datami bieżącego i następnego przeglądu, zaleceniami oraz podpisem konserwatora

2.4. Przeciwpowozarowy wylacznik pradu.

- 1) Przeciwpowozarowy wylacznik pradu jest elementem bezpieczenstwa powozarowego, umozliwiajacym w szczegolnosci bezpiecne prowadzenie dzialan ratowniczych oraz w okreslonych sytuacjach, zabezpieczajacym przed mozliwoscia rozprzestrzeniania sie powozaru, poprzez odciecie doplywu energii elektrycznej do wszystkich obwodow elektrycznych.
- 2) Zainstalowany w budynku przeciwpowozarowy wylacznik pradu powinien byc poddawany systematycznym sprawdzeniom i kontroli prawidlowosci dzialania tj. potwierdzenia, ze dokonuje on wylaczenia energii elektrycznej w calym budynku.
- 3) Kontrole w tym zakresie powinny byc przeprowadzone przynajmniej raz w roku a wszelkie stwierdzone nieprawidlowosci natychmiast eliminowane przez uprawnionego elektryka.
- 4) Sprawdzenie wlasciwego funkcjonowania przeciwpowozarowego wylacznika pradu dokonywane jest przez uprawniona osobe, ktora kazdorazowo o wynikach kontroli informuje administratora obiektu, a przeprowadzone proby wpisuje do ksiazki kontroli i protokolu z przeprowadzonej kontroli.
W przypadku wystapienia jakichkolwiek nieprawidlowosci zwiazanych z funkcjonowaniem przeciwpowozarowego wylacznika pradu, dokonywane prace naprawcze powinny zostac udokumentowane w ksiazce kontroli, z podaniem rodzaju nieprawidlowosci, sposobu jej usuniecia oraz uprawnionej osoby, ktora dokonala niezbednej naprawy i daty wykonania naprawy.
- 5) Przeprowadzona kontrola dzialania przeciwpowozarowego wylacznika pradu powinna kazdorazowo obejmowac sprawdzenie czy doplyw energii elektrycznej zostal odlaczony od wszystkich obwodow elektrycznych w calym budynku oraz czy w wyniku odciecia doplywu energii elektrycznej zalaczyla sie instalacja oswietlenia awaryjnego.

2.5. Oswietlenie ewakuacyjne.

Przeglady i Konserwacja

W regularnych odstepach czasu, wedlug danych wytworcy, co najmniej jednak raz do roku, oswietlenie awaryjne (zapasowe i ewakuacyjne) wraz z calym ukladem zasilania, energetyczne przewody zasilajace oraz ich osprzet musza byc sprawdzane przez specjaliste pod wzgledem zdolnosci dzialania i gotowosci eksploatacyjnej oraz konserwowane i ewentualnie naprawiane. Przeglad powinien obejmowac rowniez pomiary luminancji oswietlenia zapasowego, ewakuacyjnego i znakow ewakuacyjnych. Wartość sredniego natężenia oswietlenia ewakuacyjnego powinna wynosic 1lx na drodze ewakuacyjnej oraz 5lx w miejscach lokalizacji urzadzen przeciwpowozarowych (=PN-EN 1838). Wszystkie pomiary natężenia oswietlenia nalezy wykonywac miernikami z korekcja cosinusowa i fotopowa $V(\lambda)$, natomiast wszystkie pomiary luminancji nalezy wykonywac miernikami z korekcja fotopowa $V(\lambda)$. Miernik powinien miec tolerancje bledu nie przekraczajaca 10 %. Pomiar moze byc wykonany na wysokoosci do 20 mm powyzej podlogi. *Kontrole nalezy wpisywac do ksiazki eksploatacyjnej.*

2.7. Wentylacja powozarowa grawitacyjna - urzadzenia do usuwania dymu.

Badanie odbiorcze

Po ostatecznym zainstalowaniu klap dymowych, odprowadzajacych dym i cieplo z pomieszczenia, nalezy zbadać poszczegolne elementy pod wzgledem zgodnosci z niniejsza instrukcja, zdolnosci dzialania i gotowosci eksploatacyjnej. Firma wykonujaca musi po wykazaniu zdolnosci dzialania klap dymowych zalaczyc nastepujace dokumenty:

- świadectwo dopuszczenia klap do stosowania w budownictwie,
- instrukcję eksploatacji i obsługi klap oraz ich oprzyrządowania,
- instrukcję badania i konserwacji łącznie z listą części zamiennych do czynności konserwacyjnych,
- rysunki, na których jest uwidocznione położenie,
- oznakowania miejsc usytuowania klap i elementów sterujących zgodnie z Polskimi Normami.

Konserwacja

Grawitacyjny system klap i okien oddymiających odprowadzających dym i ciepło podlega przeglądom i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zaleceniami producenta, lecz nie rzadziej niż raz w roku. Podczas przeglądu należy wykonać następujące czynności:

2.7.1. System elektryczny 24 V

- 27 Optyczna kontrola urządzeń systemu
- 28 Sprawdzenie działania centrali sterowniczej
- 29 Ręczne otwarcie klap lub okien przyciskiem wentylacyjnym
- 30 Optyczne sprawdzenie klap lub okien
- 31 Sprawdzenie mocowań i ewentualne przesmarowanie okuć
- 32 Ręczne zamknięcie z przycisku wentylacyjnego
- 33 Zamknięcie klap przez automatykę pogodową
- 34 Alarmowe uruchomienie czujnika dymu (otwarcie klap)
- 35 Alarmowe uruchomienie ROP – u (otwarcie klap)
- 36 Sprawdzenie akumulatorów
- 37 Wymiana naklejki dokonanego przeglądu.

Kontrole należy wpisywać do książki eksploatacyjnej.

3.1. Drzwi przeciwpożarowe z samozamykaczami

Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie drzwi przeciwpożarowych, należy poddawać drzwi okresowym przeglądom i konserwacji przynajmniej raz w roku.

Przegląd okresowy powinien obejmować następujące czynności:

- sprawdzenie funkcjonowania drzwi,
- kontrola drzwi w czasie załączonego alarmu pożarowego,
- sprawdzenie szczeliny pomiędzy posadzką a skrzydłem,
- sprawdzenie powłoki lakierniczej,
- sprawdzenie i ewentualne poprawienie mocowania zamków, rygli itp.,
- sprawdzenie stanu uszczelki pęczniejącej,
- regulacja samozamykaczy, (magnetyczne trzymacze),
- przesmarowanie zawiasów i innych elementów ruchomych,
- sporządzenie protokołu przeglądu technicznego i czynności konserwacyjnych.

Po przeglądzie należy wymienić albo naprawić części uszkodzone lub zużyte.

III. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.

Każda osoba zobowiązana jest w przypadku zauważenia pożaru do niezwłocznego powiadomienia osób mogących znaleźć się w strefie zagrożenia, oraz powiadomić jednostki **STRAŻY POŻARNEJ** lub **POLICJI**. (Art. 9. Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej z późn. zm.).

Konieczne jest także powiadomienie zarządzającego obiektem lub osobę zarządzającą.

3.1. Instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru (innego miejscowego zagrożenia)

A L A R M O W A N I E

Kto zauważy pożar obowiązany jest niezwłocznie:

1. Zawiadomić: osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, straż pożarną, tel. **998, 112**, któregośkolwiek pracownika, zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
 2. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną należy podać: gdzie się pali dokładny adres, nazwę instytucji, co się pali: np. instalacja elektryczna, dach, piętro, pomieszczenie.
 3. Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie.
 4. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie,
- następnie:
- a. Powiadomić właściciela obiektu, administratora obiektu,
 - b. Przystąpić do gaszenia pożaru dostępnym sprzętem gaśniczym (gaśnicami);
 - c. Udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym;
 - d. W miarę możliwości zabezpieczyć mienie, dokumentację przed pożarem i osobami postronnymi;
 - e. Po ogłoszeniu komunikatu o ewakuacji udać się na miejsce wyznaczonej zbiórki
 - f. Wykonać wszystkie polecenia kierującego działaniami ratowniczymi.
 - g. W razie potrzeby (wypadek lub awaria) zaalarmować:

Pogotowie Ratunkowe - tel. 999

Policję - tel. 997

Pogotowie gazowe - tel. 992 (EWE **800 111 992**)

Pogotowie energetyczne - tel. 991

3.1.2. Postępowanie podczas akcji ratowniczo - gaśniczej.

Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej, przy pomocy dostępnego sprzętu gaśniczego, znajdującego się na wyposażeniu budynku (gaśnic i hydrantów wewnętrznych). Do czasu przybycia straży

pożarnej kierownictwo akcją gaśniczą obejmuje administrator obiektu, a w przypadku jego nieobecności, zastępująca go osoba.

Każdy przystępujący do akcji ratowniczo - gaśniczej powinien pamiętać, że:

w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia:

- a. wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
- b. nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem - stosować gaśnice proszkowe lub śniegowe,
- c. usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
- d. nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ napływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia gaszenie pożaru w zarodku.

zabezpieczenie pogorzeliska lub miejsca zdarzenia.

kierownik obiektu/właściciel lub osoba zastępująca go, jest odpowiedzialny(a) za:

- a) wystawienie posterunku nadzorującego pogorzelisko, miejsce zdarzenia,
- b) zabezpieczenie pogorzeliska, miejsca zdarzenia, przed możliwością powtórnego powstania pożaru, zdarzenia,
- c) powołuje komisję do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania oraz rozprzestrzeniania się pożaru lub innego zagrożenia,
- d) zabezpieczenie miejsca pożaru, zdarzenia dla prowadzenia przez właściwe organy dochodzenia, w przypadkach szczególnych - teren zdarzenia zabezpieczają odpowiednie służby - w przypadku zagrożenia terrorystycznego Policja lub inne służby specjalne.

3. 2. Ustalenia porządkowe.

Na terenie obiektu zabrania się:

- **palenia tytoniu i używania ognia otwartego,**
- przechowywania cieczy palnych w pomieszczeniach do tego nie dostosowanych,
- składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych,
- tarasowania dostępu do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku,
- używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną przeciwpożarową,
- pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, takich jak: wentylatory, kuchenki, grzejniki itp. ,
- ustawiania elektrycznych urządzeń grzewczych w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych, bez zastosowania izolatora termicznego zabezpieczającego przed zapaleniem się podłoża,
- stosowania dodatkowych odbiorników energii nie stanowiących wyposażenia pomieszczeń, w szczególności z otwartą spiralą grzejną oraz bez wyłączników termicznych,
- używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, naprawiania i przeróbek w/w urządzeń przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień i kwalifikacji;
- wychodzenia z pomieszczeń bez sprawdzenia, czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru.

- wykonywania wszelkich czynności, które mogą spowodować pogorszenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku lub przyczynić się do powstania lub rozprzestrzenienia się pożaru.

Na terenie dziedzińca/parkingu zabrania się:

- parkowania pojazdów przed wyjściami ewakuacyjnymi,
- parkowania pojazdów w miejscu oznaczonym znakiem „Miejsce koncentracji ewakuacji”,
- parkowania przed bramką wjazdową na teren dziedzińca,
- działań niezgodnych z przepisami bhp i ppoż.,
- zaśmiecania dziedzińca,
- używania otwartego ognia,
- przechodzenia lub przebywania pod otwartą bramą wjazdową,
- zachowania sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub zakłócające korzystanie z dziedzińca/parkingu.

3.3. Potencjalne źródła powstania pożaru, wybuchu lub innego miejscowego zagrożenia i drogi jego rozprzestrzeniania.**3.3.1. Potencjalne źródła powstania pożaru, wybuchu lub innego miejscowego zagrożenia**

Źródłami pożaru w obiektach mogą być:

1. Stany awaryjne urządzeń elektrycznych i elektronicznych:
 - zwarcia,
 - przeciążenia,
 - przepięcia.
2. Nieprzestrzeganie wymagań ochrony przeciwpożarowej wymienionych w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.
3. Brak nadzoru i konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, gazowych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, uziemiających, odgromowych i zabezpieczających.
4. Nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych.
5. Niewłaściwe użytkowanie i posługiwanie się materiałami łatwopalnymi (np. odczynniki, lakiery, farby, rozpuszczalniki i inne substancje zawierające ciecze o temp. zapłonu poniżej 55°C).
6. Zaprószenie ognia przez użytkowników obiektów.
7. Zaprószenie ognia podczas prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
8. Umyślne podpalenie.

Źródłami innych miejscowych zagrożeń, pochodzących od otoczenia mogą być:

1. Brak nadzoru i konserwacji urządzeń technologicznych i instalacji,
2. Niesprawność urządzeń zabezpieczających.
3. W obiekcie należy uwzględnić możliwość innych zagrożeń wywołanych celowo, takich jak spowodowanie silnego zadymienia poprzez wrzucenie świecy dymnej, wrzucenie pojemników z gazami łzawiącymi lub obojętnymi, podrzucenie substancji zapachowych, toksycznych itp. np. napad rabunkowy.

3.3.2. Drogi i przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru

Potencjalne przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów:

- a) nie stwierdzenie (nie zauważenie) pożaru w początkowym stadium jego powstawania,
- b) opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej,
- c) brak umiejętności w opanowaniu pożaru w zarodku poprzez właściwe użycie i zastosowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych znajdujących się w pobliżu,

- d) brak sprawnego podręcznego sprzętu gaśniczego,
- e) niekorzystne warunki budowlane, sprzyjające rozprzestrzenieniu się pożaru (np. palne ściany, przepierzenia, stropy, okładziny ścienne lub sufitowe itp.),
- f) nagromadzenie materiałów palnych w miejscu powstania pożaru,
- g) utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru,
- h) brak wystarczającego zaopatrzenia wodnego,

W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się poprzez:

- klatki schodowe,
- okna po elewacji budynku,
- kanały wentylacji mechanicznej.

Ciepło unoszących się prądów powietrza, oraz gorących gazów zdolne jest do ogrzania materiałów palnych znajdujących się na jego drodze, do temperatury zapalenia, co powoduje rozprzestrzenianie się pożaru. Duży wpływ na rozprzestrzenianie się pożaru może mieć również zawalenie się palącej konstrukcji obiektu, co spowoduje wzmożenie procesu palenia.

Lekceważąc natomiast niebezpieczeństwo pożaru musimy pamiętać o tym, że pożar ma często charakter ukryty i w momencie gdy już nam się wydawało, że opanowaliśmy jego rozwój potrafi wybuchnąć ze zdwojoną siłą powodując niewspółmiernie większe straty, a nawet zagrażając życiu i zdrowiu ludzkiemu.

3.4. Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów.

3.4.1. Zapobieganie pożarom powstałym od instalacji i urządzeń elektrycznych.

Linie kablowe, przewody instalacji elektrycznej.

Zagrożenie pożarowe wynika ze starzenia się izolacji przewodów, utlenianiu się połączeń w rozdzielniach. Przy uszkodzeniu izolacji powstaje możliwość zwarcia między przewodami; w przypadku osłabienia izolacji powstają zwarcia międzyfazowe. W obiekcie należy wykonywać okresowe badania stanu technicznego instalacji elektrycznej. Zagrożenie pożarowe stwarzają dodatkowo przewody prowadzone na doraźne potrzeby, bez projektu, przewody prowizoryczne oraz stosowanie przedłużaczy.

W związku z tym należy:

Profilaktyka ppoż. w tym zakresie polega na:

- wszelkie dodatkowe instalacje w zakresie projektowania i wykonawstwa zlecać specjalistom,
- zabronić stosowania połączeń tzw. prowizorycznych,
- ograniczyć do niezbędnego minimum stosowanie przedłużaczy.

Uchwyty, za pomocą, których mocowane są do ścian lub sufitów przewody instalacji elektrycznej często ulegają uszkodzeniu na skutek prac remontowych prowadzonych w budynkach. Nie należy dopuszczać do możliwości wyrwania wiszących przewodów z rozdzielnic, gniazd itp. Grozi to zwarciami lub uszkodzeniem izolacji. Na powierzchni przewodów prowadzonych na powierzchni, w kanałach i tunelach gromadzą się pyły osiadłe, które mogą zapalić się w przypadku przegrzania przewodów. Między innymi stąd wynika konieczność okresowego ich usuwania.

Urządzenia grzejne.

Najczęściej stosowane są grzejniki oporowe, do których można zaliczyć urządzenia grzejne, grzałki, lutownice, żelazka, piece, suszarki itp.

Temperatura otwartej spirali grzejnej wynosi około 1000°C i jest wystarczająca do zapalenia większości materiałów palnych. Obecnie nie wolno stosować grzejników z otwartą spiralą grzejną. Element grzejny musi być osłonięty. Temperatura wewnętrznych powierzchni tych grzejników nie przekracza wartości ok. 500°C. Większość urządzeń tego typu wyposażona jest w regulatory temperatury. Zagrożenie pożarowe związane jest z awaryjnością tych regulatorów. Wzrost temperatury ponad wartość zadaną może spowodować zapalenie się materiałów znajdujących się w sąsiedztwie grzejnika. Grzałki pozostawione pod napięciem bez wody nagrzewają się do bardzo wysokich temperatur i stanowią poważne zagrożenie pożarowe. Urządzeń tego typu oraz wszelkich urządzeń nie stanowiących wyposażenia budynku nie wolno stosować na terenie zakładu.

Zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 r. Nr 109, poz. 719), w części dotyczącej urządzeń grzejnych zabrania się:

Profilaktyka ppoż. w tym zakresie polega na:

- przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m. od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzać się do temperatury powyżej 100°C,
- użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.

Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe powodują mniejsze niż urządzenia grzejne zagrożenie pożarowe. Temperatura zewnętrzna zależy od mocy żarówki, rodzaju oprawy oświetleniowej, warunków chłodzenia i położenia żarówki. Temperatura ta może osiągnąć ok. 350 °C.

Żarówka może stać się przyczyną pożaru w przypadku bezpośredniego kontaktu (zestknięcia) materiału palnego z jej powierzchnią lub w przypadku uszkodzenia mechanicznego, gdy rozgrzane elementy rozbitej żarówki spadną na materiał palny. W drugim z omawianych przypadków materiał palny musiał by być w bardzo małej odległości, ponieważ elementy rozbitej żarówki ulegają ochłodzeniu w powietrzu. Znacznie bezpieczniejsze pod względem pożarowym są świetlówki, natomiast lampy rtęciowe stwarzają podobne zagrożenie.

W pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, w których występuje zagrożenie wybuchem należy stosować oświetlenie w wykonaniu przeciwwybuchowym. Urządzenia oświetleniowe w czasie eksploatacji wymagają przeglądów, konserwacji i remontów, których częstotliwość zależy od warunków panujących w pomieszczeniu (np. zapylenie, agresywna atmosfera itp.).

Profilaktyka ppoż. w tym zakresie polega na:

- stosowaniu właściwych opraw, dostosowanych do istniejących warunków (zagrożeń), np. wodoszczelnych, pyłoszczelnych, przeciwwybuchowych itp.,
- utrzymaniu sprzętu oświetleniowego we właściwym stanie technicznym i w czystości.

Rozporządzenie MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 r. Nr 109, poz. 719), zabrania m.in.:

Profilaktyka ppoż. w tym zakresie polega na:

- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną one umieszczone co najmniej 0,05m od żarówki,
- instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznej bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.

Osprzęt instalacji elektrycznej

Osprzęt instalacji elektrycznej powinien być dostosowany do rodzaju pomieszczenia i zastosowanych w instalacji przewodów. Obudowa osprzętu musi zapewniać zabezpieczenie przed porażeniem prądem, pożarem lub zainicjowaniem wybuchu, stosownie do warunków miejscowych, a w szczególności:

Profilaktyka ppoż. w tym zakresie polega na:

- skrzynki, rozgałęźniki, i wyłączniki w pomieszczeniach wilgotnych, zapyłonych lub zagrożonych wybuchem powinny być dostosowane do rodzaju występujących czynników,
- jeżeli istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia osprzętu, należy go instalować we wnękach, lub stosować osprzęt z obudowami metalowymi,
- w miarę możliwości, gniazda i wyłączniki należy instalować w odległości nie mniejszej niż 1m od siebie,
- wypusty oświetleniowe należy obowiązkowo zakończyć łączem świecznikowym oraz haczykiem do zawieszenia opraw (można mocować oprawy bezpośrednio do ściany), tak, aby lampa nie wisała na przewodzie.

Wiele pożarów powstaje na skutek nieprzestrzegania elementarnych zasad bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Dlatego też:

Profilaktyka ppoż. w tym zakresie polega na:

- niedopuszczalne jest zakładanie instalacji prowizorycznych, niewłaściwie wykonanych, np. zawieszanie przewodów na hakach, gwoździach, osłanianie żarówek czy lamp papierem lub palną tkaniną,
- nie wolno korzystać z uszkodzonych urządzeń elektrycznych ani dokonywać samowolnych ich napraw,
- kategorycznie zabrania się „naprawiania” bezpieczników drutem,
- zabrania się przeciążania urządzeń,
- po zakończeniu pracy należy wyłączyć wszystkie urządzenia i oświetlenie na swoim stanowisku.

3.5. Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru.

Ogólnie rzecz biorąc, spalanie się czegośkolwiek jest procesem chemicznym, w czasie którego występuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej tlenem), podczas którego wydziela się światło, ciepło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza i źródła zapalenia (bodźca energetycznego). Wynika z tego jednoznacznie, że do przerwania istniejącego już procesu spalania konieczna jest zmiana proporcji składników procesu tj.:

- **Usunięcie materiału palnego lub uczynienie go (w różny sposób) niepalnym w lokalnie występujących warunkach.**

- **Eliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie układu palnego).**
- **Odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.**

Wymienione wyżej czynności stanowią istotę techniki gaszenia pożarów, przy czym podręczny sprzęt gaśniczy spełnia w tej technice rolę zasadniczą w sytuacjach, kiedy istnieje możliwość ugaszenia pożarów w zarodku, tj. w pierwszej fazie jego trwania.

Funkcja podręcznego sprzętu gaśniczego polega bądź to na działaniu jednostkowym, tj. chłodzeniu materiału palnego, bądź na odcięciu od niego dostępu tlenu, albo oba te mechanizmy gaśnicze występują jednocześnie.

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się: gaśnice i agregaty gaśnicze, koce gaśnicze.

W zależności od rodzaju spalającego się materiału i sposobu, w jaki ten materiał się spala, pożary zostały podzielone na pięć grup. Do gaszenia poszczególnych grup pożarów należy stosować odpowiednie środki gaśnicze.

Grupy te oznacza się dużymi literami alfabetu od A do F. Stosowane do gaszenia ognia środki gaśnicze muszą być odpowiednie do danej grupy, w której obrębie zachodzi zjawisko spalania się.

Grupa	Rodzaj palącego się materiału	Rodzaj środka gaśniczego
	Ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu, których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier itp. materiały)	woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla
	Ciecze palne i substancje stałe topniejące wskutek ciepła (rozpuszczalniki, pasty do podłogi, topiące się tworzywa sztuczne)	piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, zamienniki halonów
	Gazy palne (gaz miejski, metan, propan-butan)	proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, zamienniki halonów
	gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów metali, (np.: magnez, potas, sód).	proszek gaśniczy
	Tłuszcze w urządzeniach kuchennych	piana gaśnicza

W związku z powyższym, standardowe wyposażenie obiektu stanowią gaśnice. Zasady posługiwania się poszczególnymi typami gaśnic i hydrantem omówiono w dalszej części. Przeznaczenie gaśnicy, jej wielkości oraz sposób jej użycia określony jest również na naklejonej etykietce.

Gaśnica proszkowa przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy BC, ABC lub ABCD (w zależności od wersji).

Sposób użycia: zdjąć z wieszaka lub chwycić za uchwyt, podbiec z gaśnicą do ognia, uruchomić przez wyciągnięcie zawlecзки następnie wyjęcie węża z uchwytu i wciśnięcie ręką dźwigni, a następnie skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia.

Zasady gaszenia ognia za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego

Gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)

Palące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!

Požary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!

Požary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!

Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej

Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia

Nigdy nie wieszać gaśnic po użyciu na stałe miejsce. Najpierw zlecić ponowne napełnienie!

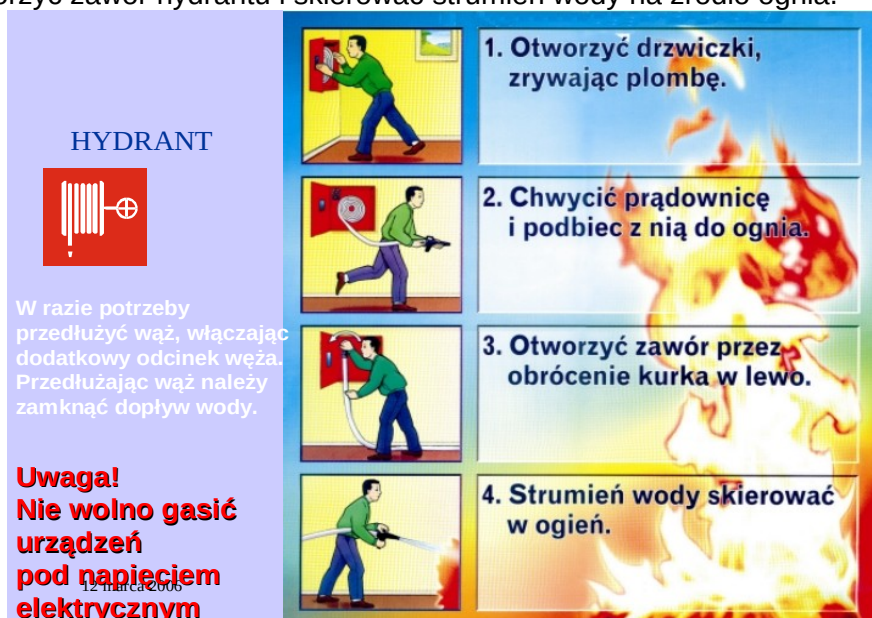
Uruchomienie gaśnic znajdujących się w obiekcie:

Z zaworem dźwigniowym (proszkowe, śniegowe):

- wyjąć zawleczkę zabezpieczającą dźwignię zaworu,
- docisnąć dźwignię zaworu do uchwytu,
- skierować dyszę bądź prądownicę na palący się materiał,
- jeśli na prądownicy znajduje się dodatkowa dźwignia, to po dociśnięciu dźwigni zaworu odczekać 6 sek. i po skierowaniu prądownicy w kierunku pożaru nacisnąć dźwignię.

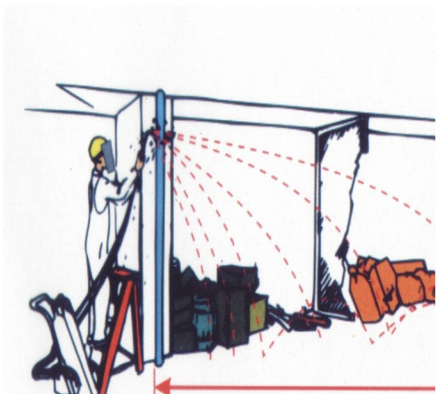
Hydrant wewnętrzny.

Ma zastosowanie do lokalizowania pożarów wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę. Sposób użycia: otworzyć szafkę, rozwinąć odcinek węża w kierunku pożaru; otworzyć zawór hydrantu i skierować strumień wody na źródło ognia.

IV. Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. (dotyczy również osób lub firm zewnętrznych, które będą wykonywały w/w prace)

4.1. Sposób wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Prace niebezpieczne pożarowo – to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu. Są to wszelkie prace, nie przewidziane normalnym tokiem pracy, prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo – budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo – budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem.

4.2. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie zakładu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac, w oparciu o wytyczne niniejszej instrukcji.
2. Wymagania, o których mowa powyżej, ustalane są komisyjnie każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia instrukcji oraz przepisy szczegółowe.
3. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy:
 - ⇒ Ocenić zagrożenie pożarowe i wybuchowe w rejonie, strefie, w której prace będą wykonywane;
 - ⇒ Ustalić rodzaj przedsięwzięć, mających na celu **niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu**;
 - ⇒ Wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca, pomieszczeń, urządzeń, instalacji, na których będą wykonywane prace przed rozpoczęciem i po zakończeniu pracy;
 - ⇒ Wszelkie uwagi i zalecenia, co do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo, uwzględnić w „Protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych” wg wzoru podanego **w załączniku do instrukcji nr 2.**
 - ⇒ Protokół należy sporządzić w dwóch egzemplarzach (**dla wykonawcy oraz dla zarządcy nieruchomości**).
4. W trakcie ustalania wymagań przeciwpożarowych dla prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, należy zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:
 - ⇒ Właściwości pożarowe materiałów znajdujących się w rejonie, w którym będą prowadzone prace pożarowo niebezpieczne oraz sposób i miejsce usunięcia tych materiałów poza budynek (pomieszczenie) na okres trwania prac.
 - ⇒ Rodzaj urządzeń technicznych, instalacji, itp. oraz sposób ich oczyszczenia z substancji palnych.
 - ⇒ Elementy konstrukcyjne pomieszczenia oraz sposób ich zabezpieczenia.
 - ⇒ Przewietrzanie bądź wentylowanie pomieszczeń w czasie trwania prac pożarowo niebezpiecznych w celu wyeliminowania możliwości wytworzenia mieszanin wybuchowych (stężeń par w granicach wybuchowości) w czasie używania cieczy łatwopalnych.
 - ⇒ Usuwanie wszelkich zanieczyszczeń, występujących na korytarzach, w pomieszczeniach budynku, na posadzkach, ścianach, oraz elementach

- konstrukcyjnych, względnie instalacjach, które mogłyby spowodować powstanie pożaru w trakcie wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych.
- ⇒ Potrzebę dokonania pomiarów stężeń par cieczy łatwo zapalnych, względnie gazów, jakie mogą występować w budynku – pomieszczeniu.
 - ⇒ Uwzględnić właściwe zabezpieczenie przed przedostawaniem się rozprysków spawalniczych, szlifierskich i powstałych z cięcia metali, tych miejsc i urządzeń, których ze względów technicznych nie można usunąć.
 - ⇒ Sposób schładzania wodą instalacji i elementów metalowych, aby ograniczyć nagrzewanie się i promieniowanie cieplne mogące spowodować zagrożenie pożarowe.
 - ⇒ Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń sąsiadujących z tymi, w których prowadzone są prace spawalnicze, szlifierskie, lutownicze, związane z cięciem metali i podgrzewaniem mas.
5. Po wykonaniu zabezpieczeń określonych w wyżej wymienionym protokole, **zarządca nieruchomości** wydaje pisemne pozwolenie w dwóch egzemplarzach (jeden egzemplarz dla wykonawcy) według wzoru określonego w zał. nr 3.
 6. Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić po wykonaniu zabezpieczeń określonych w pozwoleniu.
 7. Po otrzymaniu pozwolenia, zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, spoczywa na wykonawcy prac.
 8. Odbiór zleconych prac i sprawdzenie miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, po ich zakończeniu należy do **zarządcy nieruchomości** lub osoby przez niego upoważnionej.
 9. Każdorazowo **zarządca nieruchomości** lub osoba przez niego upoważniona ma prawo skontrolować wykonawcę prac w zakresie przestrzegania postanowień protokołu zabezpieczenia prac oraz wydanego zezwolenia.

4.3. Wytyczne prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, lutowanie, rozgrzewanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych czy cieczy łatwopalnych, polegających w szczególności na:
klejeniu, malowaniu, impregnowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych, szlifowaniu powierzchni wykonywanych z materiałów palnych, zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych, montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
2. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - ⇒ Oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace ze wszelkich materiałów palnych, cieczy łatwopalnych, gazów palnych oraz zanieczyszczeń, które mogłyby przyczynić się do powstania pożaru.
 - ⇒ **Odsunięciu na bezpieczną odległość (od 5m do 10m)** od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych, a w szczególności: wiórów, trocin, drobnej tarcicy, kartonów, tektury, folii. Zabezpieczeniu przed działaniem np.: odprysków spawalniczych, szlifierskich i powstałych z przecinania elementów metalowych - materiałów, instalacji, wystroju wnętrza, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np.: arkuszami blachy, płytami gipsowymi, kocami gaśniczymi, materiałami zaimpregnowanymi środkami ognioochronnymi, kotarami ognioochronnym, itp.
 - ⇒ Przygotowanie wody do schładzania elementów metalowych w celu ograniczenia nagrzewania się elementów metalowych wskutek promieniowania cieplnego.

- ⇒ Sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych, szlifierskich – nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń.
- ⇒ Uszczelnieniu materiałami niepalnymi (np.: wełną mineralną szklaną) wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, wentylacyjnych, itp., znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac.
- ⇒ Zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych, wodno – kanalizacyjnych, wentylacyjnych oraz innych instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi.
- ⇒ Sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich, impregnacyjnych lub innych przy użyciu substancji (cieczy) łatwo zapalnych.

UWAGA!!! Prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.

- ⇒ Przygotowaniu w miejscu wykonywanych prac pożarowo niebezpiecznych m. in.:
 - napełnianych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np.: drutu spawalniczego, elektrod, itp.;
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczania toku prac, (tj. kocy gaśniczych, ekranów osłaniających);
 - węży hydratowych z wodą.
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych;
 - w rejonie prowadzenia prac – podręcznego sprzętu gaśniczego (min. gaśnicy śniegowej GS-5x albo dwóch gaśnic proszkowych GP-6xABC, lub jednej gaśnicy proszkowej GP-12x ABC, koc gaśniczy);
 - stałej drożności przejść, dróg i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych w celu zapewnienia szybkiej ewakuacji ludzi w przypadku zagrożenia.
- ⇒ Powiadomieniu **zarządcy nieruchomości** o godzinie rozpoczęcia i zakończenia prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych w danym dniu (tygodniu / okresie).
- ⇒ Przedłożeniu **zarządcy nieruchomości** listy osób upoważnionych do przebywania na terenie obiektu w związku z wykonywaniem zleconych prac.
- ⇒ Podaniu informacji **zarządcy nieruchomości** o gazach jakie mogą znajdować się w rejonie wykonywanych prac.
- 3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo, przy użyciu cieczy, gazów lub pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, należy przestrzegać następujących zasad:
 - ⇒ Dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie lub przewietrzanie pomieszczeń (dotyczy gazów i cieczy łatwopalnych).
 - ⇒ W przypadku pyłów nie należy powodować wzbijania się pyłów oraz tworzenia się obłoków. Czynności porządkowe należy dokonywać poprzez stosowanie specjalnych odkurzaczy przemysłowych.
 - ⇒ Na stanowiskach pracy mogą znajdować się jedynie stosowane tam ciecze, gazy palne w ilościach niezbędnych do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy.
 - ⇒ Zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych) szczelnych opakowaniach i zabezpieczonych przed stłuczeniem i upadkiem.
 - ⇒ Pozostawienie opróżnionych opakowań, opróżnionych butli - gazów technicznych na stanowisku pracy jest zabronione.
 - ⇒ Po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe.

- ⇒ Ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu.
4. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w pomieszczeniach budynku oraz w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu sprawdzenie:
 - czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac;
 - czy nie występują jakiegokolwiek oznaki pożaru;
 - czy uprzątnięto miejsce wykonywanych prac i doprowadzono do ładu i porządku;
 - czy sprzęt (np. spawalniczy, grzewczy, monterski) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych;
 - czy nie pozostawiono na obiekcie bez niczyjej wiedzy butli z gazami technicznymi: palnymi, utleniającymi używanymi w miejscu wykonywanych prac.
 5. W pomieszczeniach, w strefach, w których prowadzone były prace pożarowo niebezpieczne oraz w pomieszczeniach sąsiednich kontrolę, o której mowa w pkt. 4, należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.
 6. Wyniki kontroli należy wpisywać do książki kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
 7. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, aktualne badania lekarskie, przeszkolenie BHP i ppoż., zaś sprzęt do wykonywania prac powinien być sprawny i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.
 8. Butle z gazami technicznymi (palnymi, utleniającymi) mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem po uprzednim ustaleniu wymogów i warunków w tym zakresie z **zarządcą nieruchomości** lub z osobą przez niego wyznaczoną. W przypadku nie prowadzenia prac, butle te powinny zostać zabrane przez firmę świadczącą usługi remontowe z terenu zakładu.

V. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.

Burmistrz jako właściciel/zarządca budynku zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będącymi jej stałymi użytkownikami jest zobowiązany co najmniej raz na 2 lata, w przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu § 17 ust. 1 (3).

5.1. Organizacja akcji ratowniczo - gaśniczej

Działaniem ratowniczo - gaśniczym w tym ewakuacją do czasu przybycia jednostek straży pożarnej kieruje wyznaczony pracownik lub kierownik budynku.

5.2. Do podstawowych obowiązków osoby kierującego działaniem ratowniczo-

gaśniczą należy:

- ◆ zorganizowanie ewakuacji w miejsce ewakuacji zaznaczone na planie sytuacyjnym,
- ◆ w przypadku jakiegokolwiek wątpliwości, że wszyscy opuścili obiekt należy bezzwłocznie przystąpić do przeszukiwania pomieszczeń,
- ◆ zorganizowanie ewakuacji mienia na zewnątrz z poszczególnych pomieszczeń oraz zapewnienie jego ochrony,
- ◆ określenie miejsca składowania ewakuowanego mienia w takiej odległości od budynku, aby nie utrudniało to prowadzenia akcji przez straż pożarną,
- ◆ powołanie służby porządkowej,
- ◆ poinformowanie dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej o aktualnej sytuacji pożarowej oraz innych informacji dotyczących:
 - miejsca powstania pożaru,
 - punktów zaopatrzenia wodnego ,
 - wskazanie miejsc szczególnie niebezpiecznych w obiekcie,
- ◆ wyznaczenie osób do pełnienia dyżurów po zakończeniu akcji gaśniczej przez jednostki straży pożarnej.

5.3. Warunki ewakuacji.

Ogłoszenie o konieczności natychmiastowej ewakuacji budynku odbywa się na zapowiedź ustną:

Forma informacji lub komunikatów może być następująca:

- „proszę o spokój, pożar jest niegroźny i wkrótce zostanie ugaszony, jednostki straży pożarnej są już w drodze”.
- „proszę opuszczać budynek i pomieszczenia, w kolejności (kolejność ustala się w zależności od zaistniałej sytuacji) i kierować się w miejsce koncentracji ewakuacji”

Ewakuacja z obiektu może być:

- ◆ częściowa (poszczególnych stref pożarowych),
- ◆ całego obiektu.

Zakres ewakuacji głównie zależy od:

- ◆ lokalizacji źródła pożaru, jego zasięgu i prędkości rozprzestrzeniania się ognia,
- ◆ stopnia zagrożenia spowodowanego pożarem,
- ◆ liczby osób ewakuowanych oraz ich sprawności fizycznej i psychicznej.

Bardzo często ewakuację należy przeprowadzać bezzwłocznie. Konieczność taka jest wynikiem bezpośredniego zagrożenia ludzi przez pożar lub szybkiego rozprzestrzeniania się dymów i gazów pożarowych.

W przypadku zagrożenia bezpośredniego należy niezwłocznie ewakuować osoby z pomieszczeń, w których powstał pożar i z pomieszczeń położonych powyżej miejsca powstania pożaru oraz z pomieszczeń sąsiednich, ponieważ może zachodzić niebezpieczeństwo uszkodzenia konstrukcji budynku szczególnie stropów spowodowane przepaleniem lub zawaleniem się.

Ewakuacja z budynku jest zagadnieniem złożonym i nie można podać recepty, która rozwiązałaby ten problem w stosunku do każdego budynku. Problem ewakuacji jest związany z klasą odporności elementów konstrukcyjnych budynku, sytuacją pożarową i innymi złożonymi zjawiskami w procesie trwania pożaru.

5.4. Kolejność ewakuacji

Kolejność ewakuacji zależy od wielu czynników a szczególnie od:

- ◆ fazy pożaru, która warunkuje rozpoczęcie ewakuacji,
- ◆ zakresu ewakuacji,
- ◆ liczby posiadanych na miejscu sił i środków ewakuacji.

Podczas pożaru należy zapewnić ład i porządek w czasie samego ruchu i rozłożenie sił i środków znajdujących się w dyspozycji kierownika organizacji ruchu.

Ewakuację sprzętu, urządzeń technicznych i innego cennego mienia należy przeprowadzać w końcowej fazie ewakuacji ludzi. Inne rozwiązanie może doprowadzić do ograniczenia dróg ewakuacyjnych dla ruchu ludzi lub wręcz ich zablokowanie.

5.5. Zadania dla osób przeprowadzających ewakuację:

Osoba odpowiedzialna za ewakuację wyprowadza jak najszybciej grupę ludzi, ustalonym porządku wyznaczoną drogą ewakuacyjną.

Po opuszczeniu budynku osoby ewakuowane doprowadzane są do wyznaczonego punktu zbornego, gdzie sprawdzany jest stan liczebny znajdujących się pod ich opieką, następnie informują kierującego ewakuacją o fakcie wyprowadzenia wszystkich osób z pomieszczeń czy z budynku (ewentualnie o braku pewnej ilości osób).

5.6. Podczas prowadzenia ewakuacji w zadymionych pomieszczeniach należy kierować się następującymi zasadami:

a) wejście do pomieszczenia, z którego wydobywa się dym, który stwarza podejrzenie o powstaniu pożaru, wymaga zachowania szczególnej ostrożności, tj.:

- wchodzić ostrożnie, uchylając drzwi stopniowo,
- być w pozycji pochylonej a nawet leżącej,
- mieć przy sobie zabraną wcześniej gaśnicę,
- w miarę możliwości mieć zabezpieczoną głowę (najlepiej hełm, kask itp.) oraz twarz (mokry ręcznik, chustka itp.),
- poruszać się wzdłuż ścian aby nie stracić właściwego kierunku.

Wskazane jest przy tym, aby w pobliżu osoby wchodzącej do zadymionego pomieszczenia znajdowała się inna osoba zabezpieczająca ją w razie konieczności udzielenia niezbędnej natychmiastowej pomocy.

- b) w przestrzeni poziomej (pokój, korytarz) należy przy silniejszym zadymieniu posuwać się w pozycji pochylonej, aby głowa znajdowała się jak najniżej gdzie jest stosunkowo najmniejsze zadymienie i gdzie jest dostęp czystszej powietrza;
- c) w przestrzeni zadymionej (np. na schodach) należy poruszać się również w pozycji jak najbardziej pochylonej, dlatego należy wchodzić po schodach "na czworakach" i w takiej pozycji podobnie schodzić, a więc tyłem. Sposób ten zapewnia lepszą orientację gdzie kończy się bieg schodów, co jest istotne przy zadymieniu w porze zaciemnienia i niedostatecznego oświetlenia schodów;
- d) poszukiwanie w zadymionym pomieszczeniu osoby przypuszczalnie pozostałej powinno uwzględniać sprawdzenie dokładnie miejsc, gdzie mogła się ona schronić, przede wszystkim pod stołem, w szafie, w umywalni lub WC, w kątach pokoju za zasłonami a także w sąsiednich pomieszczeniach - wszędzie tam gdzie pozornie zdawało by się to niemożliwe.

Ratownictwo poszkodowanych przez pożar oraz zagrożonych przez zadymienie osób jest priorytetowym zadaniem kierującego akcją ratowniczą.

Miejsca ewakuacji zaznaczone na planie sytuacyjnym:

- dla ewakuacji KS 1 miejsce koncentracji po ewakuacji parking za budynkiem starostwa.
- dla ewakuacji KS 2 miejsce koncentracji po ewakuacji parking od strony frontowej budynku Urzędu Miejskiego.

Wszystkie wyjścia ewakuacyjne oznaczone zgodnie z PN-EN (*graficzne kierunki ewakuacji w budynkach przedstawione w załączniku*).

5.7. Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania obiektu do sytuacji rzeczywistego zagrożenia. Należy je przeprowadzać w czasie, gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba ludzi. Przebieg samej ewakuacji powinien odbywać się zgodnie z ustaleniami zawartymi w obowiązującej w obiekcie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Jako praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji (alarm ćwiczebny) nie mogą być traktowane inne (np. fałszywe) alarmy, w wyniku których taką ewakuację musiano przeprowadzić.

Wywołanie alarmu pozwoli na właściwą ocenę reakcji pracowników ochrony odpowiedzialnych z racji swej funkcji za bezpieczeństwo obiektu, powiadomienia o zagrożeniu właściwych służb oraz zarządzanie i koordynację prowadzonej ewakuacji. W trakcie ćwiczeń wskazane jest również wyłączenie dopływu energii elektrycznej za pomocą przeciwpożarowego wyłącznika prądu. Zanik energii elektrycznej pozwoli sprawdzić działanie systemów awaryjnych (oświetlenie ewakuacyjne, skuteczność prawidłowego funkcjonowania elektrycznych lub elektronicznych zamknięć w drzwiach służących do ewakuacji) oraz w pewien sposób przygotuje opuszczające obiekt osoby do ewakuowania się w odbiegających od normalnych warunkach.

5.8. Przyjęcie i opracowanie założeń do przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji ewakuacji ludzi z budynku, w tym:

- ustaleniu rodzaju i miejsca zagrożenia, którego wynikiem będzie przeprowadzenie ewakuacji ludzi z obiektu (np. pożar na II kondygnacji)
- ustaleniu czasu oraz zakresu działań w trakcie ewakuacji dla osób funkcyjnych – kierujących działaniami ewakuacyjnymi np.:

- godz. 10⁰⁰ zauważenie przez jednego z pracowników zadymienia w pomieszczeniu na II kondygnacji,
- natychmiastowe powiadomienie pracowników oraz Burmistrza,
- Burmistrz zarządza ewakuację pracowników i petentów z całego budynku, umówionym sygnałem ogłaszamy ewakuację budynku w sposób stanowczy ale bez oznak zdenerwowania np. za pomocą kurierów (wyznaczonych pracowników), dzwonka, urządzenia nagłaśniającego,
- Wszystkie osoby natychmiast, sprawnie, opuszczają pomieszczenia (nie muszą wyłączać urządzeń elektrycznych np. komputerów, mogą zabrać ubrania, torebki), przysmykają drzwi (nie zamykać na klucz) i kierują się do uprzednio wyznaczonego i oznakowanego wg PN miejsca zbiórki do ewakuacji. Miejsce zbiórki powinno być znane wszystkim pracownikom.
- osoby odpowiedzialne za ewakuację wskazują kierunek do wyjścia ewakuacyjnego dla pracowników i petentów,
- w czasie prowadzonej ewakuacji osoba wyznaczona np. wyłącza prąd i gaz, ewentualnie kieruje przybyłe jednostki straży w pobliżu budynku i miejsc szczególnie zagrożonych.
- na miejscu zbiórki po ewakuacji osoby wyznaczone do przeprowadzania ewakuacji wraz z przełożonymi sprawdzają stan zdrowia i obecność pracowników, o zaistniałych nieprawidłowościach meldują Burmistrzowi lub dowódcy akcji ratowniczej,,
- pracownicy nie mogą sami opuścić miejsca zbiórki do ewakuacji i samodzielnie wrócić do budynku,
- kierującym ewakuacją jest Burmistrz/lub osoba przez niego upoważniona, który/a w razie potrzeby informuje przybyłego dowódcę straży o stanie ewakuacji, osobach zagrożonych lub poszkodowanych,

5.9. Procedury postępowania w przypadkach szczególnych

Przez przypadki szczególne rozumiemy sytuację, gdy nie wszystkie działania zostaną przeprowadzone w sposób zaplanowany oraz gdy wynikną dodatkowe, nieprzewidziane komplikacje.

Przykłady:

- 1) **W trakcie ewakuacji jedna z osób zasłabła** i niezauważona przez pozostałych pracowników pozostała w budynku. Brak osoby został dostrzeżony w trakcie ponownego przeliczania osób po opuszczeniu budynku.
Działanie: Zgłoszenie faktu dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej z podaniem prawdopodobnej lokalizacji poszkodowanego.
- 2) **Uzyskano informację o pracownikach** lub klientach przebywających w budynku (np. w toalecie).
Działanie: Zgłoszenie faktu dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej z podaniem prawdopodobnego miejsca przebywania ww. osób.
- 3) **Wystąpiła trudność z wyłączeniem przeciwpożarowego wyłącznika prądu.**
Działanie: Zgłoszenie faktu dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej z podaniem dokładnej lokalizacji głównych wyłączników.
- 4) **Nastąpiło odcięcie dróg ewakuacyjnych z powodu znacznego zadymienia korytarza.**
Działanie: Pozostać w pomieszczeniu biurowym zamykając drzwi i okna i oczekiwać na przybycie pomocy. W sposób widoczny i wyraźny sygnalizować o miejscu swojego pobytu. Zachować spokój, unikać paniki.

VI. Sposoby zapoznania użytkowników (zarządcę) obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991 r. art. 4 ust.1 pkt 6 zobowiązuje zarządców (właścicieli) obiektu do zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnieniem nadzoru nad ich przestrzeganiem.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej każda osoba fizyczna i prawna obowiązana jest zabezpieczyć użytkowany obiekt przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Aby możliwe było skuteczne wypełnienie tego obowiązku pracownik powinien znać charakter i rodzaj występujących zagrożeń, zasady przeciwdziałania im oraz sposób postępowania w stanach zagrożenia. Duże znaczenie ma odpowiednia motywacja związana z poczuciem odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje, współpracowników, klientów oraz całego zakładu. Warunki te powinny stanowić podstawowy cel szkolenia wszystkich pracowników w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

Szkolenie obejmujące tematykę ochrony przeciwpożarowej powinna przeprowadzić osoba posiadające **wymagane kwalifikacje pożarnicze**. Uczestnik szkolenia po zdanym egzaminie podpisuje oświadczenie o uczestnictwie w szkoleniu, które należy dołączyć do jego akt personalnych. Dokumentację bieżącą i ewidencję związaną ze szkoleniem przeciwpożarowym pracowników firmy prowadzi pracownik odpowiedzialny za sprawy przeciwpożarowe i bhp.

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest pracodawca w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawy osobowe.

W ramach szkolenia przeciwpożarowego należy również zaznajomić pracowników z przedmiotową instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.

Szkolenie ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie oraz:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż. obowiązującymi w obiekcie,,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, sposoby i środki alarmowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
- nauczanie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska,
- przyczynami powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, ze szczególnym uwzględnieniem własnego obiektu

VII. Zadania i odpowiedzialność zarządzających obiektem w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (*J.t.: Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.*) właściciel, użytkownik lub zarządca obiektu jest obowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagania przeciwpożarowe. Aby warunek ten był realizowany niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób, związanych z budynkiem obowiązkami pracowniczymi - zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego obiektu.

Uznając odpowiedzialność ustawą właściciela (zarządcy) określa się jednocześnie zakres zadań i odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego dla wszystkich pracowników.

Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru pracy zawiera także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo (w tym również przeciwpożarowe) obiektu na zajmowanym stanowisku pracy.

7.1. Zarządca/administrator obiektu

Bezpośrednią odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu urzędu ponosi Burmistrz Pajęczna, wykonując zadania ustawowo przewidziane i przedstawione w postanowieniach wstępnych niniejszego opracowania. Część zadań może powierzyć Zastępcy lub innemu pracownikowi w ramach zakresu czynności pracowniczych.

Do podstawowych obowiązków w tym zakresie należy w szczególności:

- ogólny nadzór nad realizacją zadań i obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- tworzenie warunków organizacyjnych i formalnych zapewniających bezpieczeństwo pożarowe wszystkich pracowników,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących warunków budowlanych, instalacyjnych i innych zmierzających do zapewnienia prawidłowego bezpieczeństwa w pracy oraz możliwości ewakuacji,
- nadzór nad zapewnieniem odpowiedniej ilości sprzętu ppoż.,
- prowadzenie na bieżąco aktualizacje planów ewakuacyjnych ludzi, mienia oraz niezbędnych dokumentów dotyczących budynku,
- posiadać dobrą znajomość zagrożeń pożarowych występujących w podległym budynku oraz znać zasady postępowania w przypadku powstania pożaru,
- zapewnić prawidłową eksploatację instalacji i urządzeń znajdujących się w obiekcie,
- nadzór nad realizacją zadań w zakresie ochrony ppoż., oraz kontrolowanie przestrzegania ustalonych zasad w praktycznym wdrażaniu przy pracach konstrukcyjnych i technologicznych bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- dowodzenie w ewentualnych akcjach ratowniczo-gaśniczych,
- posiadanie pełnej dokumentacji, która jest niezbędna do działań ratowniczo-gaśniczych, (usytuowanie wyłączników prądu, instalacji elektrycznej i innej),
- zapewnienie dostępu do pomieszczeń, budynku, dróg pożarowych podczas pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- udzielanie wszelkiej informacji dowódcy akcji,

- nadzorowanie, aby w dokumentacji założeń techniczno – ekonomicznych projektowanych obiektów oraz w dokumentacji przebudowy i adaptacji budynków uwzględniono w maksymalnym stopniu wymogi w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- wyciąganie konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych i wytycznych.
- zorganizowanie prawidłowej gospodarki kluczami (do drzwi poszczególnych pomieszczeń obiektu zakładu, bram) w sposób zapewniający szybki dostęp do pomieszczeń i wyjść ewakuacyjnych obiektu.

7.3. Obowiązki pracowników (użytkowników obiektu/pomieszczeń).

- posiadać znajomość zagrożenia pożarowego poszczególnych pomieszczeń szkoły,
- utrzymywanie porządku i czystości na swoim stanowisku pracy,
- eksploatowanie wszelkiego rodzaju urządzeń i instalacji elektroenergetycznych w sposób wykluczający powstanie zagrożenia pożarowego,
- sprawdzenie po zakończeniu pracy, prawidłowości wyłączenia i zabezpieczenia urządzeń elektrycznych,
- w razie zauważenia pożaru zaalarmowanie straży pożarnej oraz najbliższego otoczenia, a następnie przystąpienie do jego likwidacji za pomocą sprzętu ppoż. tj. gaśnic, agregatów gaśniczych,
- powiadomić o pożarze przełożonych,
- podczas trwania akcji ratowniczo-gaśniczej wykonywać wszelkie polecenia kierującego akcją, zachować spokój i nie wywoływać paniki,
- udzielać kierującemu akcją wszystkich niezbędnych informacji, które służyłyby do podjęcia szybkich i zdecydowanych działań w likwidacji zagrożenia.
-

7.4. Obowiązki sprzątaczek.

- podczas wykonywania prac porządkowych zwracać szczególną uwagę na to czy w pojemnikach na śmieci oraz w pomieszczeniach zajmowanych przez pracowników nie zaprószono ognia,
- sprawdzać czy nie pozostawiono włączonych odbiorników energii elektrycznej,
- dopilnować by drzwi i okna zostały zamknięte,
- sprawdzić czy na grzejnikach nie pozostawiono materiałów palnych,
- przed wyjściem z pomieszczeń, gdzie dokonywano czynności porządkowe wyłączyć dopływ wody i prądu,
- znać zasady posługiwania się podręcznym sprzętem przeciwpożarowym,
- w przypadku powstania pożaru przystąpić do jego gaszenia oraz powiadomić osoby przełożone.
- podczas ewakuacji woźni, portierzy, sprzątaczek i pozostali pracownicy natychmiast otwierają drzwi prowadzące na zewnątrz budynku i pomagają wyprowadzać dzieci na zewnątrz,

7.5. Osoba zajmująca się konserwacją i przeglądami urządzeń i instalacji.

- przestrzeganie przepisów związanych z ochroną ppoż. oraz instrukcją bezpieczeństwa pożarowego,
- znajomość zasad posługiwania się podręcznym sprzętem ppoż. i innymi środkami, które służą do gaszenia pożarów i wykorzystania ich tylko do celów ppoż.
- dbanie o to by własne miejsce pracy było pożarowo bezpieczne,
- branie udziału w szkoleniach ppoż.,

- w myśl ustawy o ochronie ppoż. każdy pracownik jest zobowiązany do przestrzegania przepisów ppoż. na zajmowanym stanowisku pracy i ponosi za to osobistą odpowiedzialność,
- informowanie przełożonych o zauważonych uchybieniach i usterkach w zakresie ochrony ppoż.,
- zapewnienie stałej konserwacji urządzeń elektrycznych i wentylacyjnych.

Uwagi i wnioski:

1. *Przestrzegać zakazu składowania materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych oraz w kotłowni.*
2. *Nie należy ograniczać i uniemożliwiać dostępu do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych oraz wyjść ewakuacyjnych.*
3. *Poddawać sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe wymaganym przeglądom.*
4. *Zorganizować przeszkolenie pracowników w zakresie obsługi gaśnic i hydrantów.*
5. *Wyposażyć budynek w wymagane przepisami hydranty wewnętrzne DN 25.*
6. *Podjąć przedsięwzięcia zapewniające spełnienie warunków w zakresie ochrony przeciwpożarowej.*

Wykaz literatury z której korzystano

- [1]. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej
(J.t.: Dz.U. 2018 poz. 620 z późn. zm.)
- [2]. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane /Dz. U.Nr 89, poz. 414,
z późniejszymi zmianami/
- [3]. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010
r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych
i terenów /Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719/
- [4]. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie
warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /Dz. U.
nr 95, poz. 690/
- [5]. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r.
w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz. U. z
2009 r. Nr 124, poz. 1030/.
- [6]. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 grudnia 1998
roku w sprawie wymagań w zakresie kwalifikacji zawodowych oraz dotyczących
warunków fizycznych i psychicznych osób zatrudnionych w jednostkach ochrony
przeciwpożarowej, a także w zakresie kwalifikacji zawodowyc h innych osób
wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej /Dz. U. Nr 159, poz.
1050/.
- [7]. PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
- [8]. PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
- [9]. PN-92/N-01256/05 Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach
ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
- [10]. PN-M-51540. Urządzenia tryskaczowe. Zasady projektowania i instalowania oraz
odbioru i eksploatacji.
- [11]. PN-86/E-05003/01 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne.
- [12]. PN-86/E-05003/02 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Ochrona
podstawowa.
- [13]. PN-92/E-05003/04 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Ochrona specjalna.
- [14]. PN-75/M-51001 Podział pożarów.
- [15]. PN-64/B-02850 Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie. Klasyfikacja
przeciwpożarowa materiałów i elementów budowli. Nazwy i określenia podstawowe.
- [16]. PN-B-02865 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwpożarowe zaopatrzenie
wodne. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.

ZAŁĄCZNIK NR 1.

INSTRUKCJA ALARMOWA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

I. Alarmowanie

1. Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić:
 - osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
 - **Państwową Straż Pożarną** tel. 998
 - **Policję** tel. 997
 - **Centrum Powiadamiania Ratunkowego** tel. 112
 - właściciela, kierownika, zarządcę lub użytkownika obiektu,
 - służbę dozoru, na terenie której powstał pożar.
2. Alarmując Straż Pożarną należy podać:
 - dokładny adres, nazwę obiektu, miejsce pożaru (np. parter, piętro, itp.).
 - co się pali (np. pali się pomieszczenie biurowe w budynku produkcyjnym na pierwszym piętrze itp.)
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
 - numer telefonu, z którego się mówi, oraz swoje nazwisko.

UWAGA: słuchawkę należy odłożyć dopiero po otrzymaniu potwierdzenia, że Straż Pożarna przyjęła zgłoszenie. Uruchomienie przycisków sygnalizacji pożaru nie zwalnia od wykonania czynności określonych powyżej.

3. Należy zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) zaalarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	TEL. 999
POLICJA	TEL. 997
	TEL.
	TEL.

II. Akcja ratowniczo-gaśnicza

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej, w miarę możliwości należy przystąpić do działań ratowniczo-gaśniczych przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, znajdującego się w pobliżu.
2. Do czasu przybycia Państwowej Straży Pożarnej kierownictwo działaniem obejmuje właściciel (zarządca) obiektu lub osoba najbardziej energiczna i opanowana, która samorzutnie objęła kierowanie akcją.
3. W miarę możliwości, należy udzielić informacji pierwszej jednostce Straży Pożarnej przybyłej na miejsce zdarzenia w zakresie:
 - a) źródła pożaru,
 - b) punktów czerpania wody
 - c) miejsc szczególnie niebezpiecznych pożarowo itp.
4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, że:

- a) w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie ludzi,
- b) należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem.
- c) nie wolno gasić wodą instalacji gazowych i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (stosować gaśnice śniegowe, proszkowe).
- d) należy usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty.
- e) nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
- f) należy usunąć dymy, gazy pożarowe z dróg ewakuacyjnych (klatki schodowe, korytarze) poprzez uruchomienie wentylacji lub otwarcie okien,
- g) w czasie pożaru nie należy korzystać z istniejących wind osobowych i towarowych,
- h) po zakończeniu ewakuacji obiektu należy udać się w miejsce wskazane przez kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą, pozostać tam i nie oddalać się bez zgody przełożonych.

III. Uwagi końcowe

Odpowiedzialność karna.

art.163.

§ 1.Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:

- 1) pożaru,
 - 2) zawaleniu się budowli,,
 - 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwo palnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących , duszących lub parzących,
- podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. art.164

§ 1. Kto spowoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art.163 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

(Kodeks Karny, Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. /Dz. U. Nr 88 z 1997r. poz.553 z późn. zm.).

ZAŁĄCZNIK NR 2.

PROTOKÓŁ Nr...../.....
ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Wykonawca prac pożarowo niebezpiecznych /nr uprawnień.....
.....
2. Strefa zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, strefy, urządzenia itp. w czasie wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych
.....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń sąsiednich
.....
6. Ilość i rodzaj sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia prac
.....
7. Środki alarmowania straży pożarnej oraz osób przebywających w budynku
.....
8. Osoby odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć określonych w pkt 4. i 5.:

.....	tel.		podpis	
.....	tel.		podpis	
.....	tel.		podpis	

9. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo

..... tel. podpis

10. Osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie pomieszczeń sąsiednich:

..... tel. podpis

..... tel. podpis

11. Osoby odpowiedzialne za wyłączenie instalacji spod napięcia, odcięcie gazu, dokonanie analizy stężeń par cieczy, gazów i pyłów:

..... tel. podpis

..... tel. podpis

..... tel. podpis

12. Osoba odpowiedzialna za udzielenie instruktażu w zakresie środków bezpieczeństwa:

..... tel. podpis

13. Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie kontroli rejonu prac:
- po ich zakończeniu:

..... tel. podpis

- po 2 godz.

..... tel. podpis

- po 4 godz.

..... tel. podpis

- po 8 godz.

..... tel. podpis

14. Prace pożarowo niebezpieczne przeprowadzane będą w dniach od
godz. do godz.

podpisy członków komisji:

.....

.....

.....

ZEZWOLENIE Nr/.....
NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Miejsce pracy
2. Rodzaj pracy
3. Czas pracy, dnia od godz. do godz.
4. Realizacja sposobów zabezpieczenia budynku, pomieszczenia, stanowiska, strefy itd.,
określonych w protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo
Nr z dnia
5. Dodatkowe środki zabezpieczające
6. Zezwalam na rozpoczęcie prac od dnia do dniaw godz.
..... tel. podpis
7. Wydający zezwolenie jest uprawniony do wstrzymania prac niebezpiecznych pożarowo w
przypadku stwierdzenia naruszenia zasad bezpieczeństwa pożarowego
8. Zobowiązuję się do przestrzegania postanowień zawartych w protokole Nr/..... oraz
wymagań określonych w zezwoleniu
..... tel. podpis
9. Wstrzymuję wykonywanie prac niebezpiecznych pożarowo od dnia
godz. w obiekcie, pomieszczeniu itp.
.....
wstrzymujący prace wykonujący prace
..... podpis

ZAŁĄCZNIK NR 4.

Wzór oświadczenia

....., dnia.....
(miejsce pracy)
.....
(imię i nazwisko pracownika)
.....
(stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem/am zapoznany/a z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie obiektu, v
a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

1. zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w obiekcie,
2. postępowania na wypadek pożaru,
3. użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

.....
Podpis prowadzącego szkolenie

.....
Data i podpis przeszkolonej osoby

ZAŁĄCZNIK NR 5.

WYKAZ OSÓB ZAPOZNANYCH Z TREŚCIĄ
INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Lp.	stopień, imię i nazwisko / stanowisko	Data zapoznania się z treścią instrukcji	Podpis

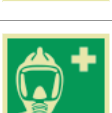
ZAŁĄCZNIK NR 6.

ZNAKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ PN EN ISO7010:2011	
	Numer referencyjny: F001 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Gaśnica Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się gaśnica Symbole pokrewne: F003, F002, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F016
	Numer referencyjny: F002 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Hydrant wewnętrzny Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się wąż pożarniczy Symbole pokrewne: F001, F003, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F016
	Numer referencyjny: F003 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Drabina pożarowa Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się drabina, którą można używać wyłącznie do gaszenia pożaru Symbole pokrewne: F001, F002, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, E059
	Numer referencyjny: F004 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Zestaw sprzętu ochrony przeciwpożarowej Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się sprzęt pożarniczy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F016
	Numer referencyjny: F005 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Alarm pożarowy Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się przycisk alarmowy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F006, F004, E031, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F016
	Numer referencyjny: F006 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Telefon alarmowania pożarowego Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się telefon alarmowy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F006, F004, E031, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F016
	Numer referencyjny: F008 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Instalacja gaszenia gazem Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej baterii gaśniczej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015

	Numer referencyjny: F009 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Wózek gaśniczy Funkcja: Wskazuje lokalizację gaśnicy na kółkach Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F008
	Numer referencyjny: F010 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Przenośny agregat piany Funkcja: Wskazuje lokalizację przenośnej gaśnicy pianowej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F011, F012, F013, F014, F015, F008, F009
ZNAKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ PN EN ISO7010:2011	
	Numer referencyjny: F011 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Aplikator mgły wodnej Funkcja: Wskazuje lokalizację aplikatora mgły wodnej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F012, F013, F014, F015, F008, F009, F010
	Numer referencyjny: F012 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stała instalacja gaśnicza Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej instalacji gaśniczej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F013, F014, F015, F008, F009, F010, F011
	Numer referencyjny: F013 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stałe Urządzenia Gaśnicze Wodne Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej instalacji gaśniczej wodnej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F013, F014, F015, F008, F009, F010, F011
	Numer referencyjny: F014 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stacja spustowa Funkcja: Wskazuje położenie stacji zdalnego zwalniania Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F015, F008, F009, F010, F011, F012, F013
	Numer referencyjny: F015 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Monitor pożaru Funkcja: Wskazuje lokalizację miejsca monitorowania pożaru Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014
	Numer referencyjny: F016 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Koc gaśniczy Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się koc gaśniczy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006
Znaki bezpieczeństwa Ewakuacyjne PN EN ISO 7010:2011 tabliceBHP.com	
	Numer referencyjny: E001 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Wyjście ewakuacyjne (lewostronne) Funkcja: Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką (E005, E006)

	Numer referencyjny: E002 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Wyjście ewakuacyjne (prawostronne) Funkcja: Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką (E005, E006)
	Numer referencyjny: E005 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Strzałka kierunek ewakuacji Funkcja: Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90st. w stosunku do pionu. Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający. Przykłady stosowania znaku:
	Numer referencyjny: E006 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Strzałka o nachyleniu 45st. kierunek ewakuacji Funkcja: Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90st. w stosunku do 45st. Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający. Przykłady stosowania znaku:
	Numer referencyjny: E007 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Miejsce zbiórki do ewakuacji Funkcja: Oznaczenie bezpiecznego punktu zbiórki do ewakuacji
	Numer referencyjny: E024 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Miejsce zbiórki do ewakuacji dla inwalidów Funkcja: Wskazuje lokalizację tymczasowej strefy bezpieczeństwa (kryjówki) dla oczekujących pomocy, którzy nie mogą korzystać ze schodów w przypadku ewakuacji
	Numer referencyjny: E016 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Okno ewakuacyjne z drabiną ewakuacyjną Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne z zamontowaną drabiną
	Numer referencyjny: E017 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Okno ewakuacyjne Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne, dzięki któremu służby ratunkowe mogą ratować ludzi za pomocą drabiny
Znaki Środków Ewakuacji PN EN ISO 7010:2011 tabliceBHP.com	
	Numer referencyjny: E008 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Słuc aby uzyskać dostęp Funkcja: Oznaczenie pokrywy, którą należy słuc w celu uzyskania dostępu do klucza otwierającego wyjście ewakuacyjne
	Numer referencyjny: E018 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przekręcić aby otworzyć Funkcja: Informuje, iż należy przekręcić klamkę drzwi bezpieczeństwa w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły

	Numer referencyjny: E019 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przekręcić aby otworzyć Funkcja: Informuje, iż należy przekręcić klamkę drzwi bezpieczeństwa w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły
	Numer referencyjny: E022 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pchać aby otworzyć drzwi (lewe) Funkcja: Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na lewo
	Numer referencyjny: E023 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pchać aby otworzyć drzwi (prawe) Funkcja: Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na prawo
	Numer referencyjny: E033 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przesuń drzwi w prawo aby otworzyć Funkcja: Wskazuje kierunek, w którym otwierają się drzwi przesuwne
	Numer referencyjny: E034 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przesuń drzwi w lewo aby otworzyć Funkcja: Wskazuje kierunek, w którym otwierają się drzwi przesuwne
	Numer referencyjny: E057 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drzwi otwierają się przez pociągnięcie z lewej strony Funkcja: Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z lewej strony
	Numer referencyjny: E058 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drzwi otwierają się przez pociągnięcie z prawej strony Funkcja: Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z prawej strony
	Numer referencyjny: E059 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drabina ewakuacyjna Funkcja: Wskazuje lokalizację trwale umocowanej drabiny ewakuacyjnej
Znaki Środków Ewakuacji PN EN ISO 7010:2011 tabliceBHP.com	
	Numer referencyjny: E003 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pierwsza pomoc medyczna Funkcja: Oznaczenie lokalizacji sprzętu lub zaplecza pierwszej pomocy Zastosowanie: Oznakowanie bezpieczeństwa. Instrukcje bezpieczeństwa i napisy.
	Numer referencyjny: E004 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Telefon alarmowy Funkcja: Do wzywania pierwszej pomocy lub ratunku Zastosowanie: Oznakowanie bezpieczeństwa. Instrukcje bezpieczeństwa i napisy.
	Numer referencyjny: E009 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Lekarz Funkcja: Wskazuje miejsce, gdzie w nagłych wypadkach można znaleźć lekarza

	Numer referencyjny: E010 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Defibrylator (AED) Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się automatyczny defibrylator zewnętrzny
	Numer referencyjny: E011 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Prysznic do przemywania oczu Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic do przemywania oczu
	Numer referencyjny: E012 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Prysznic bezpieczeństwa Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic bezpieczeństwa.
	Numer referencyjny: E013 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Nosze Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajdują się nosze
	Numer referencyjny: E027 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Walizka medyczna Funkcja: Wskazuje lokalizację walizki medycznej
	Numer referencyjny: E028 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Resuscytator z tlenem Funkcja: Wskazuje lokalizację resuscytatora tlenu
	Numer referencyjny: E028 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Aparat oddechowy Funkcja: Wskazuje lokalizację aparatu oddechowego